

PŘÍLOHY

P.1 Interview s Johanou (2012)

To mi bylo asi jedenáct. A to se se mnou poprvý asi někdo víc bavil o Bohu, což byl teda brácha ve svém manickém stavu, kterej se mě začal vyptávat na to, jaký mám představy o Bohu. A já si to teda moc nepamatuju, ale on z toho vyšel tak, že si myslel, že je něco jako Ježíš, a zavřeli ho kvůli tomu a kvůli tomu, jak se v tom svém přesvědčení choval, tak ho zavřeli do [psychiatrické léčebny]. A já jsem to s tím teda měla tak nějak spojený, ale z toho asi nic nevyplývá. Až potom ta spojitost tady s tou historkou a s tím, co jsem potom dělala já, byla u mý maturitní práce, to jsem ti možná trochu už říkala...

Hmm, trochu jo.

Měl to být otevřený dopis Bohu a mělo to začínat: „Bože, vím, že nejsi, ale kdybys byl, tak – pár teček.“ Byl to nějaký úryvek z písničky od Nohavici...

Mhm... To bylo jakoby normálně z těch několika témat...

No.

Co jste si mohli vybrat.

Jo.

Tak jsi si to vybrala.

Tak jsem si to vybrala a právě jsem tam psala, že kdybys byl, tak že bych chtěla zažít s ním – že mě mrzí, že mě ten Bůh nějak nekontaktuje a že já bych tomu byla otevřená, ale... Nevím, jak to mám udělat, abych byla s ním v kontaktu, a že proč to nemám stejně jako brácha, kterej měl nějaký mystický zážitky s Bohem, a že by mě to taky zajímalo...

Hm.

A právě jsem se asi do půl roku dostala do [psychiatrické léčebny] s tím samým, co měl brácha.

Jo a předtím jsi byla v [psychiatrické léčebně], že jo, dvakrát...

No.

To byla jednou ta deprese, podruhé ta sebevražda...

No, to jsem neměla žádný psychotický zážitky předtím ještě.

Jasně, no a jak to teda vypadalo potom?

No, potom to vypadalo tak, že jsem si teda nemyslela, že jsem něco jako Ježíš, ale taky jsem si myslela, že jsem nějakým způsobem vyvolená, protože se mnou komunikovaly nějaký bytosti, který mi říkaly, že se blíží konec světa a že jsem teda spoluvybraná s těma, který to přežijou, a že je musím poslouchat a následovat, abych to mohla přežít, ten konec světa.

Aha.

No...

To se ti stalo jakoby... Odkdy tak po napsání toho dopisu?

Já myslím, že půl roku asi...

Jo, že půl roku se ještě nedělo nic, pak se ti stalo tohle...

No, nebo tři čtvrtě tak...

A záhy jsi byla v [psychiatrické léčebně] už...

Hospitalizovaná...

Mhm.

No. A... Já jsem jim říkala mimozemšťani, těm bytostem, neměla jsem to spojený s Bohem a s křesťanstvím, jenom jsem si myslela, že jsou to – což je trochu podobný vztahu Boha a lidí, že to jsou nějaký bytosti, který si nás tady jakoby pěstují a snaží se nás nějakým způsobem přivést k dokonalosti a v tu chvíli, kdy už je nás tady moc, tak nás potřebují nějakým způsobem přefiltrovat a vybrat jenom určitý jedince, se kterýma budou prostě pokračovat v tom jejich projektu, v tom lidským životě...

Hm.

A zbytek měl být zlikvidovanej.

Mhm.

A já jsem teda neměla být zlikvidovaná, ale musela jsem s nima udržovat kontakt a být poslušná, aby mě teda nevyřadili z toho jejich seznamu.

Hm.

A vyvrbilo se to až tak, že jsem měla jim dokázat, že jsem schopná opustit všechny ty lidi, který tam být nemají, takže jsem měla zabít svoje rodiče, abych se úplně osamostatnila a připravila se na to... Že tam budu bez nich... Takže ale ve chvíli – to bylo trochu podobný, mně to potom přišlo podobný tomu příběhu Abraháma a Izáka, nebo kdo to je, že když jsem vzala ten nůž a začala jsem bodat do toho otce [smích], tak mi to řeklo, že už to stačí, že se přesvědčili o tom, že jsem poslušná a schopná takovýchhle obětí.

Hmm.

[Smích.] A táta měl z toho jenom modřinu našťestí, protože jsme měli tupej nůž. [Smích.] Drsný, co?

To je zajímavěj příběh, no.

Bych se tomu vůbec neměla smát.

No...

To bylo strašně smutný.

Ne, tak člověk se směje, aby ulehčil nějak tu situaci, že jo.

To jo, no.

Jo. A takže...

No a pak mě odvezli do [psychiatrické léčebny] a tam jsem teda...

Na základě toho, že se otec vyděsil poněkud asi, že jo.

No, tak já jsem se chovala divně tak jako obecně už, takže byli vyděšený už všichni kolem, takže to už se k tomu odjezdu schylovalo předtím...

Hm.

No a v [psychiatrické léčebně] jsem s nima ještě chvíli byla v kontaktu a nechtěla jsem brát léky, protože jsem věděla, že to přerušuje ten kontakt s těma bytostma, takže jsem to nechtěla brát... Ještě třeba zajímavý bylo, že se mi udělaly bradavice na rukou a – já říkám, že mi něco říkaly, ale já jsem neslyšela hlasy, ale spíš jsem to vnímala – se tomu říká intraspektivní halucinace, nebo jak se to jmenuje...

Mhm.

Nevíš, jak se to jmenuje?

No, vím, že to existuje...

Nějaký takový jenom myšlenky spíš než slova.

Mhm.

No, ale prostě jsem věděla, že když budu pořád na jejich straně a poprosím je, aby mi odstranili bradavice, tak že mi do druhého dne zmizí, a fakt mi zmizely, a nějaký doktor, kterej mě ošetřoval, kterej byl jako na tý jiný straně než ty bytosti, tak jsem viděla, že má na rukou jizvy po vypalování bradavic, a to jsem si možná jenom vymýšlela, ale takhle si to pamatuju. A že to byl důkaz toho, že já jsem na tý straně, kde se o mě postarají ty bytosti, a že mě můžou ze všeho vyléčit a že ty doktoři, který se tam patlají s nějakýma lékama, to řeší nějakým vypalováním a že se vůbec nedokážou uzdravovat, protože jsou na špatný straně.

Hm.

No. Nicméně potom, co jsem se dostala z [psychiatrické léčebny], jsem usoudila, že já jsem byla na špatný straně a že bych měla hledat tu dobrou stranu, a byla jsem přesvědčená o tom, že to bylo reálný, ty bytosti, že prostě vyšší bytosti existujou... Akorát že ty bytosti, se kterýma jsem byla v kontaktu, že

to asi nebyly ty dobrý bytosti, a že musí existovat ještě něco dobrýho...

Takže vlastně...

Což mě přivedlo k cestě ke křesťanství. Že já jsem neměla žádný křesťanský hlasy nebo něco takovýho, ale že naopak něco jinýho mě navedlo k tomu, abych hledala tu pravdu... Kterou jsem pak teda našla v tom křesťanství.

To je fakt zajímavý, a jakej byl impuls, že jsi si uvědomila, že ty bytosti původní, že to není ono vlastně.

Asi že jsem je poslouchala a nedopadlo to dobře, no.

Jak jsi zaútočila na toho otce, nebo...?

Taky, a že jsem skončila v [psychiatrické léčebně] a byla jsem pak z toho zničená dost... Jsem si říkala, že kdybychom byli pod nadvládou nějakých takových bytostí, který by se mnou měly dobrej plán, tak by to prostě mohly zařídit tak, že by to dopadlo dobře se mnou všechno...

Hm. Že ta jejich vize byla možná celkově nic moc...

No, takže jsem si říkala, že když existují takovýhle vyšší bytosti, tak že ale musím najít ty pravdivý, který jsou dobrý pro lidi, a začala jsem hledat, až jsem našla to křesťanství, a to je blbý, že ani vlastně nevím, jak jsem došla k tomu křesťanství. [Smích.] Že to úplně nevím, jak to mám popsat. Ale asi je to z toho, že o tom jsem vždycky, že jo, něco slyšela a trochu jsem se o to zajímala už někdy předtím, když jsem třeba psala se spolužačkou – věřící kamarádkou – referát o Ježíši třeba, tak jsem o tom už věděla a měla jsem k tomu docela kladnej vztah, akorát nikdy jsem neměla žádněj impuls prožitkovej, kterej by mě k tomu přivedl...

Jo, promiň, koukneme se, jestli to nahrává, akorát?

Tady je nějaká znamínka, že to nahrává...

Nahrává.

A nahrává to.

To je dobrý, ono to je asi dlouhotrvající záznam, vid'.

No, asi jo.

Jo, takže jsi třeba dělala ten referát, ale neměla jsi prožitkově nějak...

No, že jsem o tom křesťanství tak teoreticky věděla, ale že mě k tomu začaly hnát až ty zážitky negativní s nějakými vyššími bytostmi, že jinak jsem byla spíš založená tak, že člověk má žít dobře a že musí to jít i bez Boha. A že možná nějak je, ale že když člověk bude žít dobře, tak to musí dopadnout dobře, jestli je dobrý Bůh, ale neměla jsem potřebu s ním být v kontaktu, když se mi zdálo, že to prostě není nutný k tomu, aby člověk vedl dobrý život. No ale právě ta zkušenost první s těmi vyššími bytostmi podivnými mě přesvědčila o tom, že je nutný mít tohleto vyřešený. Takže jsem to začala řešit... A nechala jsem se pak pokřtít a tak vůbec všechno možný.

Jo, takže potom jako jsi začala přemýšlet o tom křesťanství...

No a už ani nevím, co k tomu vedlo přesně, že jsem to křesťanství začala tak prožívat, ale taky jsem tam měla nějaký zážitky, ale už takový ne úplně psychotický. Jako že vlastně já to křesťanství a tu psychózu mám propojený tak dost nepřímě...

To nevadí.

Nevadí. [Smích.]

Pro tu práci to nevadí.

Hm.

Já z toho vždycky něco spatlám pak, to je v pohodě, a nějak tvůrčím způsobem nezkreslím tu tvou výpověď, ale – to je jedno, ono z toho prostě něco vyplyne. Takže klidně vyprávěj.

Já mám prostě pocit, že lidi mají – nebo my psychotici máme – nebo tak já si tak trochu nemyslím, že je to psychóza jako nemoc, ale že to je – nebo že to souvisí i třeba fyzicky s tím mozkiem, že tam jsou prostě nějaký otevřený kanály podivně jinak, než to mají normální lidi, který jsou schopný vnímat vjemy nadpozemský nebo božský nebo jakýkoliv – prostě iracionální...

Mhm.

A že toho můžou využívat jakýkoliv bytosti a že to, co jsem měla v té první psychotický atace, že to byli spíš nějaký démoni, který se za toho Boha snažili vydávat, ale že prostě ten pravej Bůh, že je někde jinde, ale že ten toho tak nezneužívá, těhletěch odchylek mozkových, takže toho zneužili, když jsem to chtěla, aby to někdo zneužil, tak že to zneužili ty zlí démoni, který mě nutili zabíjet rodiče a který mě dovedli až do [psychiatrické léčebny].

Hm.

No... A myslím, že je dobrá cesta prostě se tomuhle uchránit tím, že se člověk přikloní na tu stranu toho pravýho Boha, kterýho já jsem našla v tom křesťanství.

A tvoje zážitky s Bohem, jak jsi říkala, že jsi potom měla nějaký, tak ty byly decentnější podstatně?

No...

Nebyly to nějaký divoký vidění nebo něco takovýho, nebo...?

Ty byly právě decentní už jenom, nebo jsem měla takový prožitky při modlitbách, třeba že jsem taky vnímala, že ke mně Bůh promlouvá, ale myslím, že to už nebylo odlišný od toho, jak to vnímají normální věřící lidi.

Jako takovej ten hlubokej ponor nebo vhléd nebo něco takovýho?

No asi jo. Nebo já nevím, co tím přesně myslíš – hlubokým ponorem a vhlédem [smích]. Ale takový prostě...

Já taky ne.

[Smích.]

Já při modlitbách žádný zážitky nemám, ale vím, že mi to takhle někdo vyprávěl.

Takový to že třeba se modlím a něco nevím a mám v něčem bordel, a když se modlím, tak mám někdy třeba pocit, že mi to ten Bůh začíná jakoby ujasňovat a říkat, co má být a...

Jo.

A vnímám nějakou Boží lásku a – teď jsem si vzpomněla na ten moment, kdy jsem vlastně uvěřila, že ten křesťanský Bůh existuje – to vlastně vím; já jsem zapomněla, že si ten moment pamatuju.

Mhm.

Ale to bylo, když jsem jela autobusem z [města] do [města] – teď si na to musím vzpomenout... Ty jo, já jsem to zase zapomněla... Víím, že jsem jela autobusem a, ty jo, to jsem si ještě nedávno pamatovala, to ze mě zase vymazali asi těma elektrošokama. A víím, že jsem se ptala, jestli existuje Bůh, nějak jsem prostě přemýšlela a tak jako jsem se ptala, nevím, jestli sebe, nebo jestli jsem doufala, že mě uslyší nějaká entita, ale vnímala jsem, že jo, nějakou odpověď, a ptala jsem se, co je to za Boha, a slyšela jsem odpověď, že křesťanský Bůh. Ale to bylo takový, že jsem ani neslyšela hlas, ale právě že to mohla být stejně tak moje myšlenka jako odpověď shůry, ale já jsem to prostě vnímala jako odpověď shůry.

Mhm.

A pak, když jsem vystoupila z toho autobusu, tak jsem šla domů a měla jsem pocit, že mě Bůh drží za ruku, a bylo mi strašně dobře a měla jsem najednou pocit bezpečí a toho, že to dopadne všechno dobře... Že když jsem vyjízďela z [města] tím autobusem, tak mi asi nějak úplně – nevím, myslím, že to byla taková nejistá doba – nevím přesně, kdy to bylo teda... Ale právě to byla strašně dobrá cesta z autobusu domů – teda ono to je asi pět set metrů, ale že si pamatuju, že jsem šla a měla jsem pocit, že mě Bůh vede za ruku... Akorát teda, když jsem došla domů, tak jsem zase měla pocit, že mi Bůh říká, že mě sice povede, ale že mě nebude vyloženě pořád držet za ruku, že si s tím životem musím taky nakládat sama, a že jsem cítila, že mě pustil, jako že už mě nedržel za ruku, ale že mi tak jako slíbil, že bude se mnou, když budu na jeho straně...

Mhm.

No, ale nebylo to narození od té první psychotické ataky nic agresivního a nic, co by mě nutilo toho Boha poslouchat, že to bylo takový dobrovolný, takový pozvání spíš do Boží ochrany.

Hmm. Což je taky zajímavá výpověď, já v té práci nehodlám z toho udělat nutně guláš, z toho psychotického a křesťanského zážitku, to tam právě klidně může být oddělený, ale... Jakoby pátrám po tom, co o tom každé řekne a vlastně do jakého vztahu, nebo nevztahu to uvede vůči sobě.

Hmm...

Jo, takže to tvoje obrácení tímhle tím začlo, touhle cestou z toho autobusu, nebo jak jsi to teď vylíčila, a potom...

No...

Tvoje další kroky směrem ke křesťanství?

A pak už jsem začala komunikovat teda spíš s lidma hlavně, že jsem začala vyhledávat různé kněží a různé faráře a různé kamarády, o kterých jsem věděla, že jsou věřící, a různě jsem se s nima o tom bavila a v tom křesťanství jsem se většinou utvrzovala a taky jsem byla z toho často trochu – že mě nějaký lidi, tím, jak o tom mluvili, tak nějaký věci se mi na tom třeba i nelíbily, ale většinou to byly věci takový, že to byly jenom určitý pohledy na to křesťanství, se kterými jsem se potom vypořádala jinak, než jak se s tím vypořádávali ty lidi, se kterými jsem třeba nesouhlasila. Třeba jsem chodila asi rok na přípravu na křest u katolíků a tam jsem se teda potom rozhodla, že katolík asi být nemůžu, protože tam je spousta názorů, se kterými se nedokážu ztotožnit. A spousta vnímání toho Boha a toho systému křesťanského.

Jo, co třeba?

Třeba, ty jo, to nevím, jestli teď dokážu přesně říct, ale že tam mají různý takový ty dogmata, který mi přijdou zbytečný – na tom nějak trvat a...

Jako neomylnost...

Stát si za tím.

Papeže myslíš nebo něco takovýho?

No třeba, nebo nějaký nanebevzetí Panny Marie...

Panny Marie, no...

A takový věci. Což teda nevím, klidně mohla být Panna Marie nanebevzatá, ale mně je to docela jedno a nehodlám to mít jako svoje dogma.

No, to je takovej typickej asi normální evangelickej názor.

Hmm.

Jo, takže to tě přestalo brát, tahleta katolícká príprava.

No a začala jsem chodit, nebo to bylo takový, že jsem z toho už byla otrávená, z toho pripravování, a měla jsem pocit, že už jsem připravená, tak jsem pátrala po tom, kde se dělají nějaký přípravy, a bavila jsem se s farářem z Křesťanského společenství, jestli bych se tam nemohla nechat pokřtít a aby to bylo jenom s krátkou přípravou, že jsme se sešli asi [smích] dvakrát nebo třikrát, jsme si popovídali...

Jo.

A hned mě pokřtili, aniž bych musela vstupovat do té církve, tak to mi v tu dobu vyhovovalo, protože jsem byla přesvědčená o tom, že chci přijmout Ježíše za svého Pána a že chci být křesťan a tak vůbec tyhle ty základní věci, ale nějak jsem se nemohla ztotožnit úplně – nebo nevím, jestli ztotožnit, možná s nějakýma těma církveťma jo, ale že se mi nechtělo patřit do nějaký církve, protože mě to nikam moc nelákalo, takže jsem se nechala pokřtít v Ká esku, kde se to neslučovalo – nebo ne neslučovalo, ale že nebyl podmínkou vstup do té církve, což mají myslím nastavený ve většině církví, že je to dva v jednom, že zároveň vstupuješ do církve, když se necháš pokřtít... V té církvi. No... Tak takhle se ze mě stal křesťan.

Jo. A ještě nějak to – nebo jak to pokračovalo potom?

Pak jsem tam měla, že jo, ještě asi nějaký dvě psychotický ataky, který si ale skoro vůbec nepamatuju, protože jsem chodila na ty elektrošoky, takže vůbec nevím, co jsem tam měla za prožitky, což je docela škoda. Že to mám všechno takový – ale myslím, to už jsem neměla žádný moc spirituální zážitky, myslím přitom, že to šlo už jenom o to, že jsem měla tu manickou náladu, ale už jsem neposlouchala žádný bytosti, což si myslím, že může být tím, že jsem se přidala na tu stranu toho Boha, takže už na mě nemohli útočit žádný takovýhle démoni jako v té první atace manický.

Jo. A měla jsi už jenom obyčejnou psychózu.

Jo. [Smích.] Nebo obyčejnou mánii bez bludů.

Jo.

No, tak jsem se díky Bohu zbavila bludů, teď se ještě díky Bohu nějak zbavit mánie by to chtělo.

Tak minimálně, když s tebou zůstane, skrze všechny ty mánie, což je asi celkem dobře možný, naštěstí.

No, tak snad to dopadne dobře.

No a po dobu těch dalších dvou atak jsi teda myslíš výrazněji cítila jakoby ten kontakt s tím Bohem, nebo vzpomínáš na něco, že by to bylo fakt tou vírou usnadněný nebo něco takovýho?

No, já myslím, že trochu jo, já vím, že jsem se během těch atak o to náboženství vždycky zajímala a vždycky jsem se docela modlila a myslím, že minimálně ten pobyt v [psychiatrické léčebně] byl příjemnější o to, že jsem měla pocit, že tam nejsem sama, že je tam Bůh se mnou a že když přijdu o nějakou paměť a o ty intelektové schopnosti třeba, na kterých ale ta víra úplně nestojí, tak že pořád můžu zůstat s tím Bohem a že mě to pořád může nějak stabilizovat.

Mhm. To je fajn, tohleto, no.

Hmm. [Smích.] Ale už nevím, co ještě zajímavýho bych k tomu řekla...

Jo a tvůj další křesťanský život po tom křtu se odvíjel – pak jako po tom křtu u toho Ká eska někdy se odehrála ta další hospitalizace... Jestli to dobře rekonstruuju, nebo...

Já teda přesně nevím, jak to všechno šlo za sebou, ale od té doby, co jsem se nechala pokřtít, tak pořád hledám to zakotvení i v nějaký té církvi ještě a... Furt, nebo já jsem nikdy nebyla úplně asi dostatečně aktivní křesťan na to, abych někam patřila, anebo že jsem nikdy nechodila nikam úplně pravidelně na ty bohoslužby – nebo nějakou dobu jsem chodila – protože [ve městě bydliště] máme jenom ty katolíky, takže jsem občas byla u katolíků, občas někde [ve městě] porůznu u různých evangelíků, ale... Že jsem byla vždycky taková – že bych asi potřebovala možná, kdybych se zstabilnila i v tomhle a nějak pravidelně chodila na bohoslužby a pravidelně se modlila a pravidelně četla Bibli a byla celá taková pravidelnější a stabilnější, že by mi to možná i mohlo pomoci od případný té mánie, kdy myslím, že před těma mániema jsem moc třeba ani nikam nechodila a zabývala jsem se spíš – jsem byla rozlitaná v nějakých pozemských věcech myslím, víc.

Jo.

A že kdybych se víc upínala k tomu Bohu, tak myslím, že by mě mohl víc zadržet třeba i od té mánie.

Jo a v jakém smyslu v pozemských věcech, co na tom bylo vylučujícího se s tím životem s Bohem hlubším...

No třeba že jsem se zabývala těma vztahama různě, že jsem střídala ty partnery, nebo jsem žila v nějakým vtahu ne úplně pobožně a že mě to rozhazovalo a do toho jsem řešila spousty jiných věcí a tím Bohem jsem se moc zase nezabývala.

Jo. Myslíš, že by tě to víc zakotvilo v tom vztahovém životě nebo tak?

Já si myslím, že tak obecně ten vztah k Bohu je takovej zakotvující. A stabilizující.

Hm.

Myslíš, že ne?

Ne, jako naopak myslím, že jo...

[Pauza v nahrávání.]

Jo, tak nahráváme pokoru.

Jo, takže říkáš, že to křesťanství ti to prohloubilo, jsi říkala, v něčem tě to zmírnilo...

No...

Což se týče třeba té maničnosti nebo něčeho takového?

No, spíš že jsem trochu ujížděla v takových požitkářských možná i věcech, který mě zas tak nenaplňovaly, a nějak jsem měla, že jo, takový promiskuitní různý sklony, ze kterých jsem stejně byla vždycky akorát nakonec nešťastná... Ale nedokázala jsem si asi najít nic místo toho, a to křesťanství dalo hlubší smysl různým jiným věcem, různým jiným vztahům hlubším a ohledně těch vztahů to asi změnilo dost věcí, že prostě ty vztahy přestaly být takový jenom požitkářský a začaly mít takovej hlubší smysl.

Mhm.

No a ta pokora. [Smích.]

No, ta pokora právě.

Ta je důležitá. Myslím, že jsem o hodně pokornější, než jsem bývala dřív... A taková i trpělivější a nejsem tak naštvaná na lidi třeba, což je příjemný, nebýt naštvaná...

Mhm.

Já jsem asi vlastně neměla ráda lidi, a teď je mám ráda, to je asi [smích] hlavní změna.

To je hezký. A to je ta pokora, zároveň.

No, asi jo.

Tak to je hezký, no.

[Smích.]

[Smích.] Tak to se povedlo, celkem.

Asi jo.

No a ještě jsem se chtěl zeptat, změnilo to nějak tvůj vztah k tý psychóze, třeba, myslíš?

No...

Nebo jak vnímáš psychózu z křesťanského hlediska? To by mohla být podobná otázka.

Aha. Psychózu? Tak zároveň jako nějaký dar a zároveň jako nějakou oběť. Nebo oběť, to se možná nehodí – nebo možná to není ani ten dar, možná to je jenom náhoda nebo něco takovýho, ale že je to prostě jedna z věcí, která mi nějakým způsobem byla dána, protože se s ní mám učit zacházet a nějak ji umět využívat a ovládat a v něčem mě to rozvíjí.

Mhm.

A v něčem mě to třeba i omezuje, ale nějaký ty omezení jsou prostě asi nutný.

[Pauza v nahrávání.]

No, tak ta psychóza – já jsem začala říkat, že je to dar, že jo, a takovýhle věci, ale to já vlastně vůbec nevím, jestli si to myslím.

Nemusíš to říkat, jestli si to nemyslíš.

Já jsem nad tím ještě pořádně asi nepřemýšlela, co to pro mě z křesťanského pohledu znamená, ta psychóza. Ale vlastně taky jsem přemýšlela někdy nad tím, já nevím, že je to jakoby jeden z důsledků toho dědičného hříchu, že všichni máme to vnímání nějakým způsobem porouchaný, to vnímání těch vyšších věcí, tím, že jsme se dobrovolně vzdálili Bohu, a že teď musíme se učit nakládat s těma důsledkama a že prostě lidi to mají různě, to vnímání toho Boha, a ty mozky jsou takový už celý pošramoceny z toho needenového pozemského žití, že někdo to má prostě daný tak, že tam má ty dispozice k psychóze a musí se s tím naučit žít a musí se s tím naučit i vnímat Boha, a někdo toho může i využít, že je to něco dobrého, to, že to má v tom mozku nějak podivně, a může díky tomu naučit se vnímat nějaký vyšší věci.

Hm.

Teď jsem to řekla strašně zašmodrchaně.

A ve tvém případě přímo?

V mém případě?

Hmm.

No... To jsem říkala, ne? Ne?

Asi jo, jestli už jsme jakoby zase na začátku toho rozhovoru, tak asi jo.

Asi jo, nebo já nevím.

Potom jsi říkala ještě o tý psychóze, že tě to učí vnímat nějaký omezení i v tom životě, nebo něco

takovýho jsi říkala, myslím. Když jsme přestali nahrávat ten druhý soubor.

Jo...

Což mi přišlo jako náznak nějaký zajímavý myšlenky, která byla uťatá.

Že mě to učí vnímat omezení v tom životě?

No, něco takovýho myslím jsi načala.

Ted' už nevím, co jsem tím myslela, možná jsem myslela... Že ten život pozemskéj, oddělenej od toho Boha, že je omezenej v tom vnímání – ne, to jsem asi nemyslela. Já nevím. [Smích.] Já myslím, že už jsem všechno řekla, že už v tom mám bordel, v tom... Křesťanství a psychóze.

Jo. Stačí ti to takhle?

Asi zatím jo, tak já se nad tím kdyžtak ještě zamyslím a nějak to... Doproberem. S touhle nahrávkou už nejsem vůbec spokojená. S tím, jak jsem to řekla.

Jasně, tak mi ji ani nemusíš posílat za každou cenu.

Ale já ti ji pošlu.

Jo, dík.

Třeba v tom něco vyhrabeš.

Jasně, ono ani není fakt nutný, aby ses nad tím zamýšlela jakoby nějak povinně, nebo není nutný, abys hledala nějaký vztah mezi křesťanstvím a psychózou za každou cenu.

To já se nad tím i chci zamyslet, mně to přijde zajímavý téma.

P.2 Úryvek interview s Norou, 2012

Takže nějakou jakous takous diagnózu mám od sedmnácti... Takže prostě od sedmnácti, kdy přišla první myšlenka na úzkost. Vlastně v té pubertě, kdy se začíná probouzet to vědomí člověka, tak jsem začala hodně přemýšlet. A záleželo mi na tom, abych byla v té společnosti hodně uznávaná, oblíbená... A to podle mě spočívalo v tom, být co nejvíc vtipná. Pak jsem si začala všimnout, že jsem hodně nervózní, ve společnosti. A že v tu chvíli vtipná nejsem – což je logický, že když je člověk celej ztrápenej a staženej, tak že moc není veselej. Tak jsem potom došla k závěru, že teda když chci být pořád vtipná, tak že nesmím být nervózní. A tak jsem si na tohle začala dávat pozor, abych nebyla nervózní, ale... Vlastně se to projevilo hned jako závazek, kterej je tak nesplnitelný, že mě okamžitě uvrhl do hluboký deprese. Že – to je jasný, to si prostě člověk zakázat nemůže, to je přirozená složka života.

No, no, no.

A pamatuju si ten první den potom, co mě tohle napadlo, že jsem přišla do školy a za mnou seděl spolužák – můj oblíbenej, s kterým jsme vždycky hrozně vtipkovali a já jsem ho měla jako takovej referenční bod, jo. A prostě jsem seděla v té lavici a vlastně už jsem ani nic nevnímala, tak jsem jenom myslela na to, že jsem prostě uzavřená v nějakým vězení. A pak – ten první den byl asi nejhorší a pak to bylo takový jako půl napůl, že prostě jsem ten život žila dál, ale už to bylo poznamenáný tadytím černým stínem. A to už se mě nepustilo vlastně dodnes. A pořád s tím bojuju.

To je drsný – to je fakt strašně takovej – brutální vnitřní konflikt, no.

To je prostě úplně pohádkový, že jo, já aspoň se to tak snažím vnímat.

Hm.

Nebo snažím – já se to tak nesnažím vnímat, já to tak vnímám. Že vlastně v těch pohádkách je to tak, že jakoby je všechno v pohodě, všichni jsou šťastný, a pak jednoho dne... Přijde nějaká smlouva, s tím ďáblem, nebo prostě přijde smlouva, já nevím, s drakem, že jo, že musej každej den třeba tam dodávat nějaký ty čistý panny, který ten drak žere... Jinak že se stane nějaká katastrofa, já už nevím, co se stává v těch pohádkách, asi nic horšího se vlastně stát nemůže...

[Smích.]

[Smích.] A pak se dělá ten konkurs na ty prince, aby nějak tu kletbu zrušili, ale vlastně celej můj život je hledáním takovýhle... Něčeho, co zruší tu kletbu. Protože mně to skutečně přijde jako kletba,

vzhledem k tomu, jak to začalo, jak se to poprvý projevilo.

To je pěkná interpretace, pomocí té pohádky, no.

A vlastně ještě je hustá jedna věc, co se týče té pohádky, že vlastně já mám jakoby černobílý myšlení... Takový, že vlastně nic ve mně není mimo dobro a zlo, že všechno je buďto černý, nebo bílý... Spočívá to v tom, že vlastně pro mě existují dva světy: svět, ve kterém mám úzkost, a svět, ve kterém jí nemám. A když tu úzkost mám, tak pro mě logicky z toho vyplývá, že – teda, jak to začalo – že nebudu vtipná, to je jedna věc, ale už během života z toho začalo vyplývat prakticky všechno. Že když tu úzkost mám... Tak... Jsem ošklivá, neprožívám nic příjemného – už se u mě vyvinulo takový vnímání, že úzkost mi krade dobrý pocit, to je už pak takovej blud, že jo...

Mhm, hm.

I když on to úplně tak blud není – ono to docela odpovídá realitě.

Ale když... Jasně, no.

Hele, já jsem si tu úzkost prostě zpersonifikovala. Já jsem z ní udělala bytost, která má vlastní vůli. Která má zlé úmysly se mnou. Což už hraničí pak s tou psychotickou diagnózou, no.

A ty jsi si ji takhle personifikovala už v těch sedmnácti, nebo...?

Hele, to se vyvíjelo, já jsem jí nejdřív musela začít nějak říkat – to byla prostě nová skutečnost! To je, jak když přijede nový příbuznej.

Jo, takže nejdřív jsi nechápala, co se děje.

No ne.

Nová skutečnost úzkosti pro tebe byla...

Původně jsem tomu říkala strach – úzkost – to jsem tomu začala říkat až potom – a strach ze strachu prostě.

Strach ze strachu.

No a bylo to tak naprosto skličující, že jsem psychologa vyhledala takřka okamžitě.

Ještě v těch sedmnácti.

No, v těch sedmnácti. A během týdne asi zhruba.

Fakt, jo?

Hm. Bylo naprosto – jako když prostě vstoupíš do pekla. Úplně fakt hrozný. A viděla jsem objektivně, jakéj je to pocit, když se to stalo mému bratrovi, kterému jsem o tom vyprávěla.

Mhm.

Teďka minulý léto jsme byli sami doma a já jsem už vyprávěla o tom, vlastně on říkal: „No, já tě vlastně ani neznám“, tak jsem mu začala popisovat všechny svý – asi to, co je pro mě důležitý, tak jsem se zmínila i o tom strachu ze strachu, že vlastně nemůžu nic dělat bez toho strachu, že prostě cokoliv, do čeho se pouštím, tak to nějak ta úzkost může ovlivnit, že jo, když budu mít úzkost, tak třeba se mi hůř soustředí, tak třeba se mi hůř učí. Nebo když řídím, tak když mám úzkost, tak se nemůžu soustředit na řízení, takže jsem musela nechat řízení prostě! Protože bych mohla něco způsobit... A takhle ta úzkost postupně se začala vkrádat do všech oblastí života. A můj bratr to prostě pochopil a prožil to a dostal to taky.

A jemu je kolik?

Teďka mu – jéžíš, kolik mu teďka je... [Nesrozumitelné] je o [...] let mladší – [...] mu je.

Hm. Tak on to nedostal kvůli tobě, že jo, tys v něm probudila nějakéj potenciál, kterej v něm dřímá zřejmě, že jo.

Jo, to jo. On už se toho ale zbavil! On se toho zbavil celkem rychle, a nevím jak. Pravděpodobně se s tím nějak – to má pořád v paměti, že jo. To už mu nikdo nevymaže.

Hm. A ptala ses ho, jak se toho zbavil?

No, já se s ním o tom nechci moc bavit, já z toho mám strach.

Že by ti řekl něco právě třeba podnětnýho pro tebe, že jo.

Hele, já asi vím zhruba, jak se toho zbavil. U něj to bylo podmíněný úplně jinak. Pro něj to bylo podobný, jako když – si moje třeba sestřenka přečetla Dostojevského a dostala z toho asi na týden depresi, že jo.

Mhm.

Ale tak já jsem to měla podmíněný tím, že já jsem tam měla tu motivaci, abych byla vtipná, kdežto on tam nic takovýho neměl, on měl... Jenom ten čistej strach ze strachu a neměl to na nic napojený!

Jo, takže to pro něj bylo jednodušší integrovat, protože neměl žádněj jako ideál, o sobě, kterej by ho musel furt honit...

Jo, jo...

Prostě...

No jasně, tam třeba jakoby nebyl ten drajv, že jo.

Hm, hm.

Jsem četla jednu takovou knížku, která – od Petera Röhra, jestli ti to něco říká.

No, no, no...

Říká?

Ten je dobrej, no.

Jo? Tak super.

A tys od něj četla co? Já jsem od něj četl jenom Hraniční poruchu...

No já jsem četla Cesty z úzkosti a z deprese.

Aha.

A tam byl – co jsem to chtěla říct, sakra. Jo už vím: tak kromě toho, že teda tam interpretoval pohádku a vztahoval to na tu nemoc nebo jakoby na ten problém... Tak tam ještě měl takovej trojúhelník, kde bylo jakože jedna – tam byly složky toho problému a jeden byl jakoby ta motivace, ten drajv, prostě, to jakoby, co je vlastně ten hnací motor, jo... To, o co ti jde. Potom tam byla brzda, a to je třeba u mě ta úzkost. A potom tam bylo to třetí – já si nevzpomenu.

Nějakej ten problém, kterej vznikne, když je člověk zabržděnej a furt by k tomu směřoval, nebo něco jinýho?

Právě že ten problém byla ta brzda.

Ten problém je ta brzda...

Pak tam byl ten drajv – a to jsi mohl teoreticky plnit!

A ta brzda sama o sobě není ještě definitivní problém, že jo, definitivní problém je, když je člověk zavařenej na půl cesty a nedochází k té změně... Že by třeba vyměnil ten drajv, nebo... Že by zkusil nějakou třetí možnost prostě.

Tak ono je jakoby třeba i řešení nemít ten drajv.

No jasně, vždyť jo.

Hmm. To jo, no.

Proto ta brzda není vlastní problém ještě, ale prostě proměnná, která do toho vnikne, že jo.

Ono vlastně, když je ten drajv příliš silnej, tak tam ta úzkost vznikne, že jo. Protože...

Jasně, pak by byl problém ten drajv, už zas.

Ale tohle toho se vlastně vůbec nezbavíš. Proto já už jsem prostě přemýšlela, jak to udělat, myšlenek na úzkost jsem měla víc, než je hvězd ve vesmíru snad. A už jsem přemýšlela, jak to udělat, abych ji neměla, i tím způsobem, že bych se zbavila touhy ji nemít. A samozřejmě, tam hraje roli to, aby mi přestalo záležet na těch pocitech příjemných prostě. Ale tím, že já mám tu úzkost, a tím, že nemám moc příležitost si prožít nějaký příjemný pocity... Že vlastně vždycky to končí tou úzkostí, že vlastně není dne, kdy bych tu úzkost neměla, v podstatě není ani hodiny, kdy bych tu úzkost neměla.

A tak lze těžko, aby pro mě ty pocity přestaly být důležitý, protože ony ještě rostou na té důležitosti tím, že je nemám prostě. To je jakoby ježek v kleci, neřešitelný problém.

Ne – určitě...

Mně to nejde – nejde prostě.

Určitě není neřešitelný, ale řešení bude ležet trochu ještě jinde než ve tvém ustáleném okruhu představ, no.

Jasně, no.

Nehledě na to, že se určitě ho dobíráš postupně celý léta, a teď jsi na tom pravděpodobně líp, než jsi na tom byla v sedmnácti, že jo.

Ale ve své podstatě já se hrozně jakoby klamu tím, že si říkám – já fakt pevně věřím tomu, že je mi den ode dne líp.

To tak asi i je.

Ale jedna věc je pořád stejná, a já se klamu tím, že si říkám, že se to mění, ale ta úzkost – ta její podstata je naprosto stejná. Ten ježek v té kleci prostě ještě je a je tam pořád úplně stejným způsobem, možná má jinak ty ostny, že jo. Ale já prostě potřebuju tu úzkost vyrvat z těch kořenů! Já se snažím odstraňovat dílčí věci, třeba strach z lidí, nebo... Já nevím. To je asi to hlavní, strach z lidí a jednotlivý ty její projevy v těch jednotlivých oblastech, to jest třeba v tom prožívání, tak se snažím třeba ji nějak jakoby kontrolovat, že když mě napadne ta myšlenka na úzkost v momentě, kdy zrovna mám v úmyslu si užít současnou chvíli a je mi třeba dobře, jsem někde na dovolené, tak se ji snažím kontrolovat, snažím se ji potlačovat, snažím se ji rozdýchat, ale to je pořád jenom řešení toho dílčího problému. V poslední době jsem si řekla, že asi nejjednodušší bude se ji snažit nějak poznat a cítit se s ní doma.

Mhm.

Že to bude – to je teďka moje současný směřování.

To nezní jako ptákovina, navenek.

Hm.

Nebo mně to zní dobře zrovna.

Jo, jo – a myslím, že se to docela daří.

Hm.

Vlastně je to nepříjemný, ale prostě je to míň nepříjemný, než to je, když se s ní snažíš bojovat.

Mhm.

Já se jí tím nezbavím. To ne, no. Třeba časem jo, ale myslím si, že... To vyžaduje ještě spoustu času, ale tak, když se vrátím k těm pohádkám, tak vlastně tam ty problémy taky trvají strašně dlouho, třeba taky klidně třicet let prostě! Tak mně to trvá patnáct let. A správněj pohádkovej příběh je takhle intenzivní, že jo... To nevyřešíš během půl roku.

Právě. A jsou to strašně důstojný věci, že jo, vždyť život není jenom legrace samá...

Pro mě je to svým způsobem i zábavný. Řešit to prostě.

Jasně.

Rozvíjet mojí kreativitu.

Jasně. Vždyť jo. No vidíš, a to je skvělý.

[Pousmání.] Ale to prostě můžu říct teď, protože se cítím relativně příjemně. Ale v momentě, kdy je ta úzkost nejsilnější, tak takovýchle myšlenky jdou všechny stranou.

Hm, to je jasný.

To prostě nevíš, že je možnost. To nevidíš konce! To je stejný, jako když čekáš třeba na zastávce na autobus a není tam napsaný, v kolik jede. Takže četla jsem něco o depresi, kde psali, že jako by depresivnímu člověku se zastavil čas. A já jsem se v tom hrozně našla. Já jsem třeba chodila ve škole na seminář Vědomí času v současných perspektivách. Na [školní] seminář, a chodila jsem na něj z toho důvodu, abych zjistila, proč můj každý moment je nekonečnej! A já jsem to tam jednou řekla... V nějaký souvislosti... A nedokázala jsem to vlastně vysvětlit, proč si to myslím, nebo proč se tak

cítím. A hlavně bylo zajímavý, že všichni to považovali za nějaký dar prostě! Že prožívám tak nekonečně chvíle, jenže když ta chvíle je prostě nepříjemná, tak... To zrovna moc dar není.

To je otázka, no.

Tak když je ta chvíle příjemná a prožíváš ji jako nekonečnou...

Proč by ten dar musel být vždycky příjemnej, no... [Pousmání.]

Hm, to jo. Což mi připomíná, že jsme viděli teďka takovej dokument o holčičkách – o siamských dvojčatech! Který se narodily docela šťastným způsobem, byly siamský, že měly každá svojí vlastní pánev, byly zdravý, jako rozumově, že byly hodně inteligentní a, že jo, byly to dvě hlavy a měly jedno tělo, měly dvě nohy, narodily se nějak s třema rukama, ale tu jednu jim uřízli, protože ta tam byla naprosto zbytečná. A měly tři plíce prostě. Jednou byly srostlý. No, každopádně během života je nějak operovali a pořád – jakoby fyzicky života jsou schopný naprosto bezproblémově. No a to mi poprvý napadlo, že to je vlastně dar... Protože jim se nikdy nestane, že by měly prázdněj život.

Mhm.

A tak mně taky ne, že jo.

Hm.

A já, když jsem to řekla v hospodě... Že mi to připadá dar, tak to všichni brali skoro jako rouhání prostě!

Proč?!

Třeba ségra řekla: „No, rakovina je taky dar, vid’.“ Ale tak je to na jednu stranu pravda, protože když řekneš: „Tohle je dar“, tak vlastně nejseš v tý kůži toho člověka, tak kdybys řek: „Rakovina je dar“, tak vlastně bys musel se k tomu i přihlásit, že kdybys ty sám měl tu rakovinu...

No jasně, no.

Tak že bys to tak bral.

No.

A tak rozhodně pro mě rakovina dar není.

Jasně, no.

V tomhle smyslu. Ale tohleto, protože to je prostě vztah – takovejhle siamskej vztah, to je jak z nějaký – jak z Williama Blakea třeba. Víš, kdo je...

Vím, ale nevím, co napsal podobnýho.

Tak on třeba má tam hodně symbolů a jeden z nich je hermafrodit.

Jo.

A tak ten symbol toho vztahu tam je hodně dopracovanej, v tý jeho mytologii. Nejen v těch hermafroditech, a taky, že každej ten – třeba ta mužská postava tam má svojí emanaci. Svojí ženskou složku. A to je jako třeba u těch siamských dvojčat – oni jsou obě ženský, ale něco tam vidím, nějakou podobnost v tom, že určitě je to nejintenzivnější vztah, jakej by si kdo mohl přát, že jo.

Hm.

Takovej vztah nikdo na světě mít nebude. Když se jim to povede. Takhle spolu žít.

Jasně, no.

Takovej dar nikdo nemá, normální člověk, to každej hledá celej život, nikomu nejde o nic jinýho, než mít takovouhle lásku na celej život.

No.

A oni to mají hned od narození, že jo.

No, vidíš, a to mi přijde jako fakt celkem zásadní pochopení, a kdybys měla popsat, stejně barvitě, v čem vidíš ten svůj vlastní dar, tak myslíš, že by se ti to povedlo nějak popsat?

Hm, tak určitě – třeba já jsem tvořila už od malička, takže já třeba to chápu trochu v tý tvořivosti, jak už jsem právě říkala, ale... Hlavně to téma. Který můžu zpracovávat nějakým tvůrčím způsobem, je

rozhodně hodně široký teďka potom, co prožívám. Že třeba když jsem byla mladší, tak jsem byla hodně taková tvořivá v tom smyslu, že jsem byla veselá a dokázala jsem fakt nekonečně dlouho vyprávět druhým něco, co je bavilo, a dokázala jsem třeba organizovat různé hry a – stejská se mi po tom, hrozně se mi po tom stejská, protože teďka už nejsem schopná být tak uvolněná. Po tomhle mi je tak neskutečně smutno, ale mám jinou tvořivost prostě. Já to vidím trochu vlastně v té figuře Krista, že jakoby on sestoupil do pekel, stejně jako já... To je jedna věc, a druhá věc je, to mi říkal zase [partner], že on si prožil všechny životní polohy, že byl ukřižovanej s těma – se neumím vyjádřit... Kriminálníkama...

Mhm.

Lotrama, prostě. Že byl v té poloze, kdy byl odsouzenej. A že byl v té poloze, kdy byl i oslavovanej. Byl – on, jak třeba opečovával druhý, nebo třeba, jak tam je ten obraz s tím, že on jim mazal ty nohy. Anebo si je nechává zase mazat. Tak já to takhle vnímám, že jsem v životě byla třeba oblíbená, ale zároveň jsem byla třeba osamocená. Nebo jsem byla hovorná, a zase jsem teďka v poslední době třeba tichá a mam problém s tím začínat nějaký hovor. Nebo jsem si věřila, a teď si zase nevěřím prostě. Mám takový fakt protipóly ve svém životě, který právě takhle si vztahuju k tomu Ježíši.

Mhm.

Jako že je to pro mě tam tou metaforou a tím vzorem.

Hm.

Rozhodně teda, když se vrátím k tomu, na co jsi se ptal, tak se mi dostalo té hloubky, jako že já jsem předtím byla tak naprosto povrchní! Že jsem třeba nechápala vůbec básně. [Pousmání.] Nechápala jsem ani písničky ve Svítáku.

[Pousmání.]

Ani tu, jak tam je ta o těch ovcích. Na pastvách zelených...

Jo, jo, jo.

A byla na nějaký mládeži, na nějakým sjezdu nějaká holka a já jsem jí to říkala, že to nechápu...

[Pousmání.]

A ona říkala: „Prosím tě, vždyť je to tak banální, jak to, že to nechápeš!“ A pak jsem dostala psychózu, ne, to bylo, když mi bylo dvacet jedna. A já jsem ten Svíták – nějak hodně z něj zpívala, protože se mi líbily ty písničky... Ne že bych byla věřící silně. Třeba jako jsem teď. Bylo mi to jedno, já jsem do toho kostela chodila, že tam byli dobrý lidi a že mě to bavilo s panem farářem, že on nám pořádal výlety prostě na kolech. Díky čemuž já teďka mám hrozně ráda kolo třeba. To je ten jasnej zdroj. A...

Jo.

A každopádně – co jsem to chtěla říct... Nevzpomeneš si, co jsem teďka vykládala?

No o tý hloubce. Že jako by se ti tam dostala ta hloubka do toho života.

Jo, jo, jo, jo, já už vím. A takže jsem z toho Svítáku si zpívala, protože jsem hrála na kytaru a měla jsem to jako takovej svůj repertoár.

Jo, jako od toho dětství už, v podstatě...

No, já jsem od třinácti byla spojená s kostelem. Že jsem byla pokřtěná ve třinácti. Do té doby jsem o víře neměla tucha. Maximálně v tom smyslu, že rodiče občas pronesli: „Pán Bůh trestá malé hříchy.“

Aha.

Ale to, no... [Smích.]

[Smích.]

A pak ve třinácti se mamka nadchla do toho faráře, já nevím, jak se k němu dostala! Ale přišli...

Jo a tvý rodiče byly nevěřící předtím...

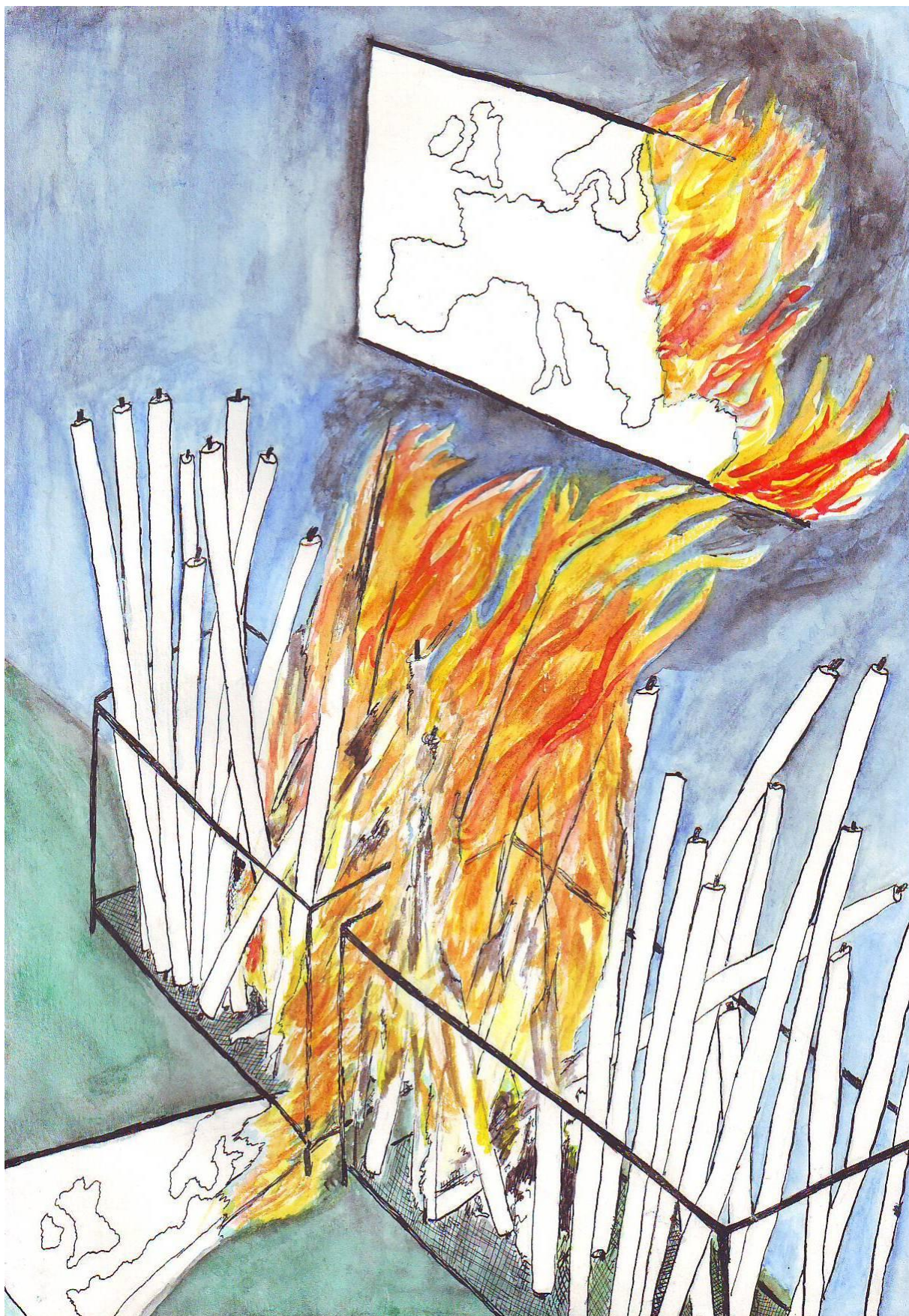
Ne, to ne, mamka je křtěná v Husitský církvi a táta je taky v evangelický křtěnej. A – jo a já už vím asi – dědeček s babičkou jezdili do kostela. A naši je tam tak vozili, protože už byli starý, nebo neměli auto, nebo já nevím co. A takhle se dostali k tomu faráři. A tak se do něj mamka nadchla, že nás všechny pokřtil! [Smích.]

P.3 Štěpánčiny obrazy

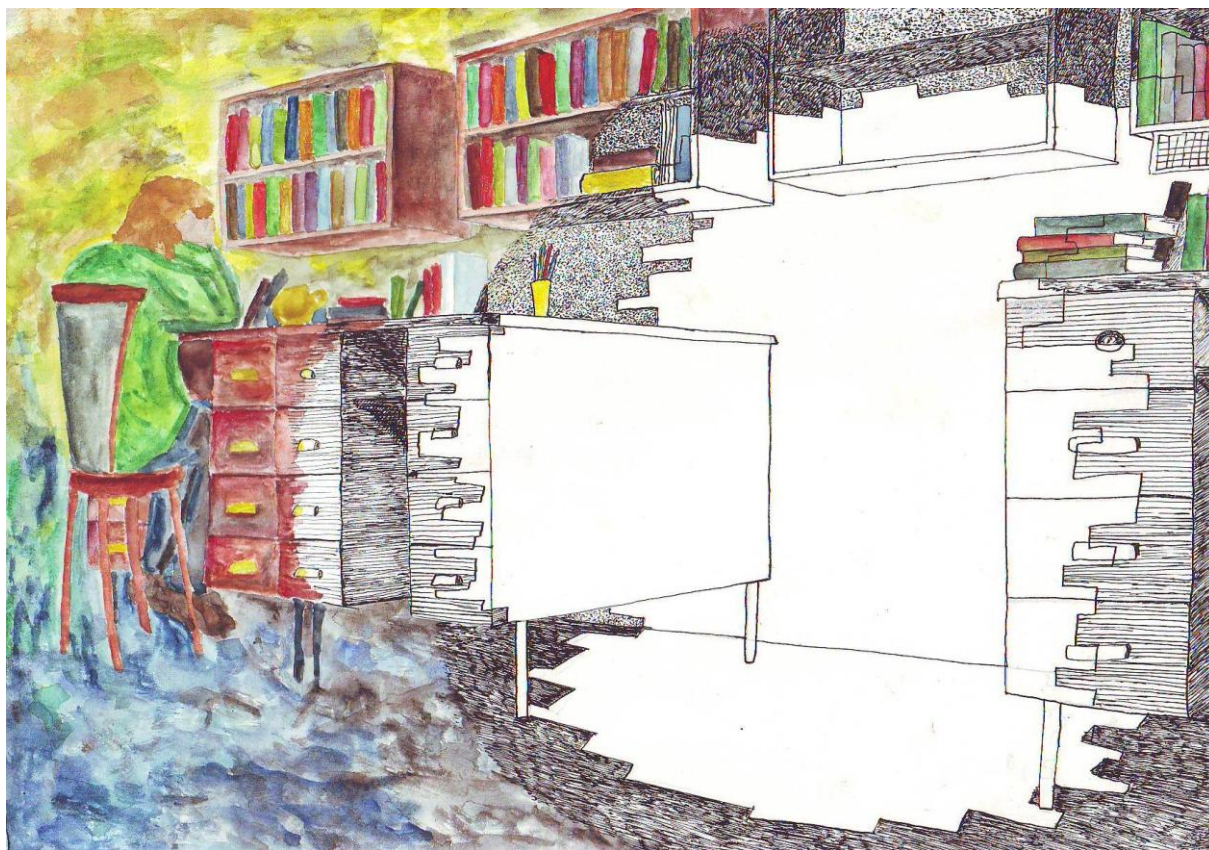
Poklad, podzim 2008

prosinec 2008

Prázdnno, březen 2009

duben 2009

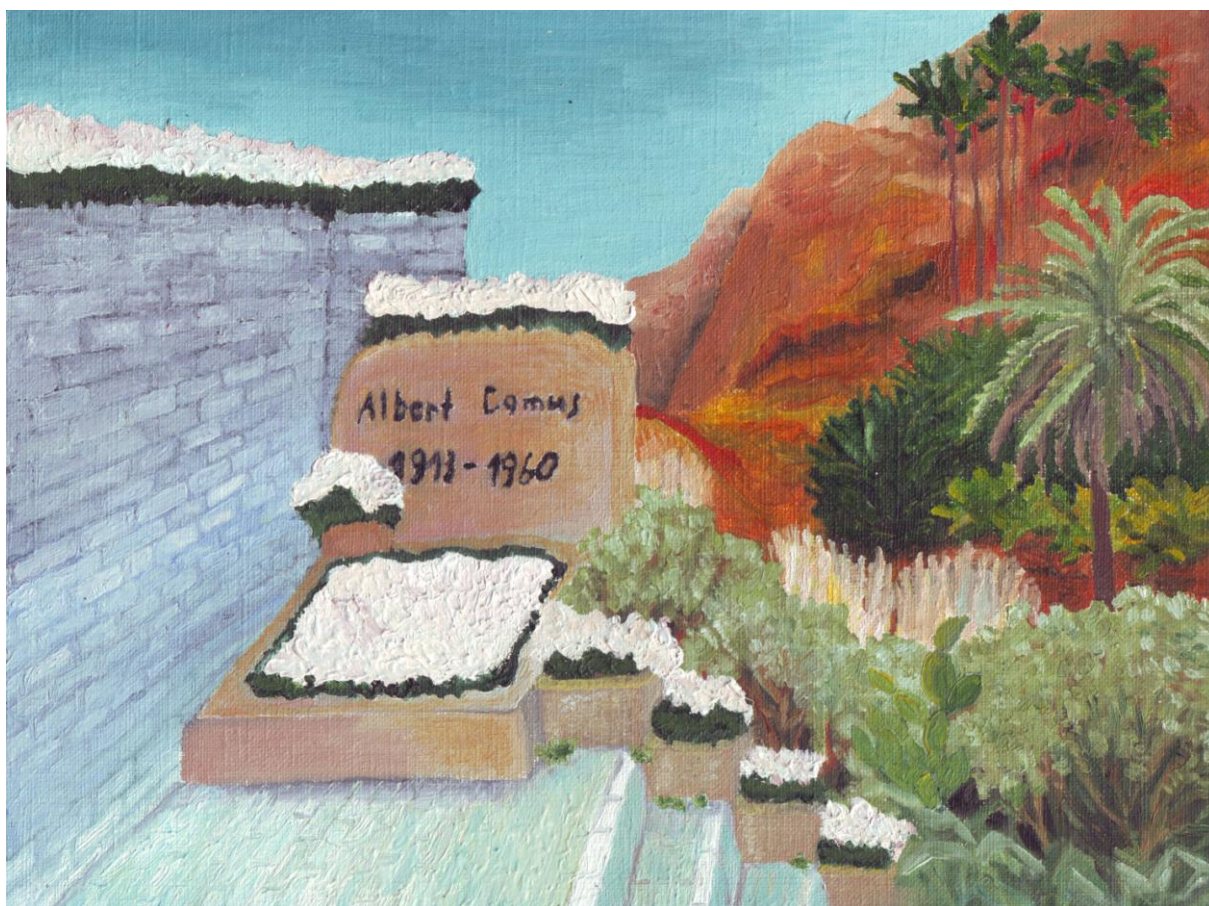

jaro 2009

(„Šedé jsou všechny teorie, zelený je strom života.“)

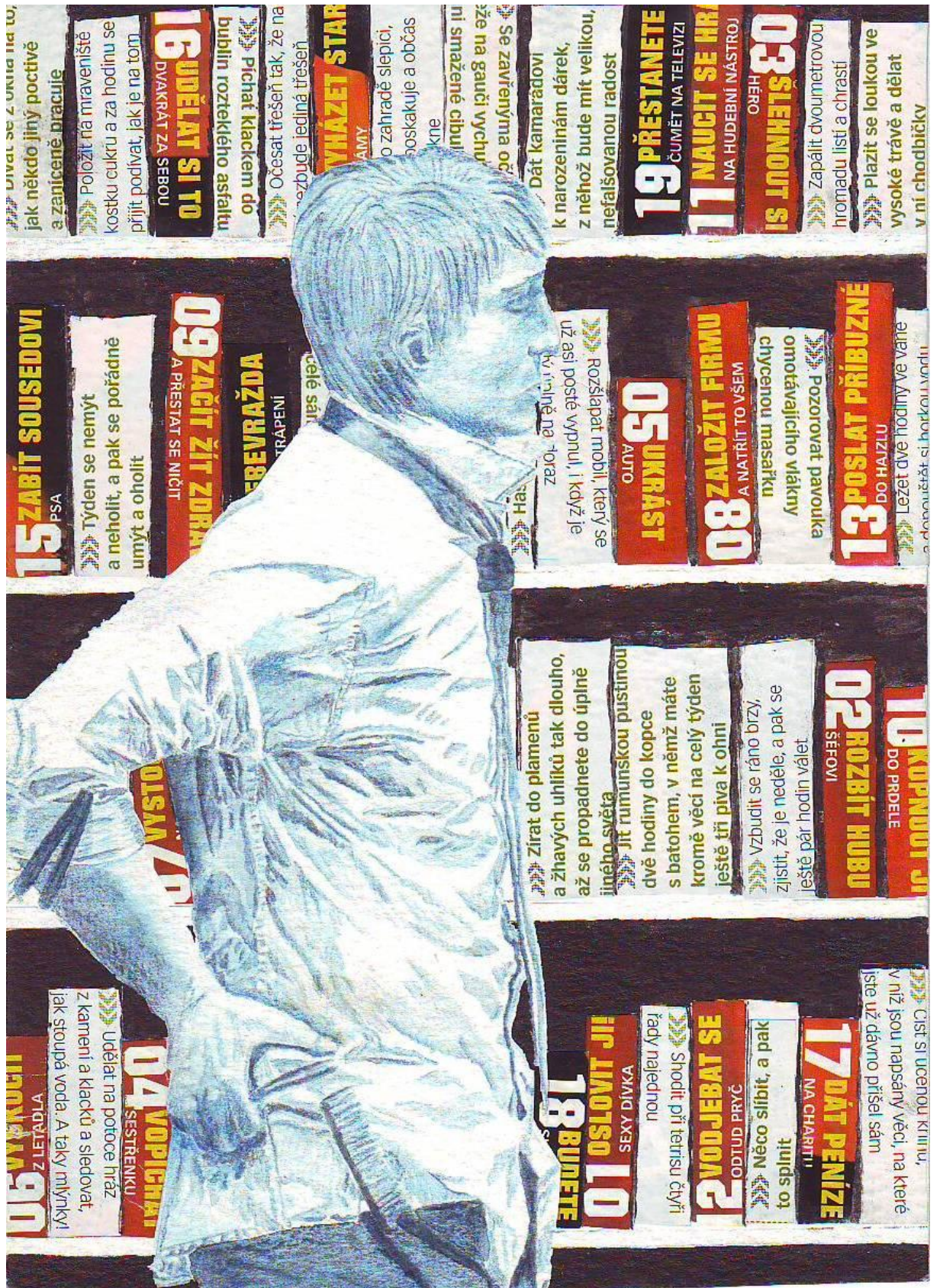

Pocta Albertu Camusovi, květen 2009

Okamžik, květen 2009

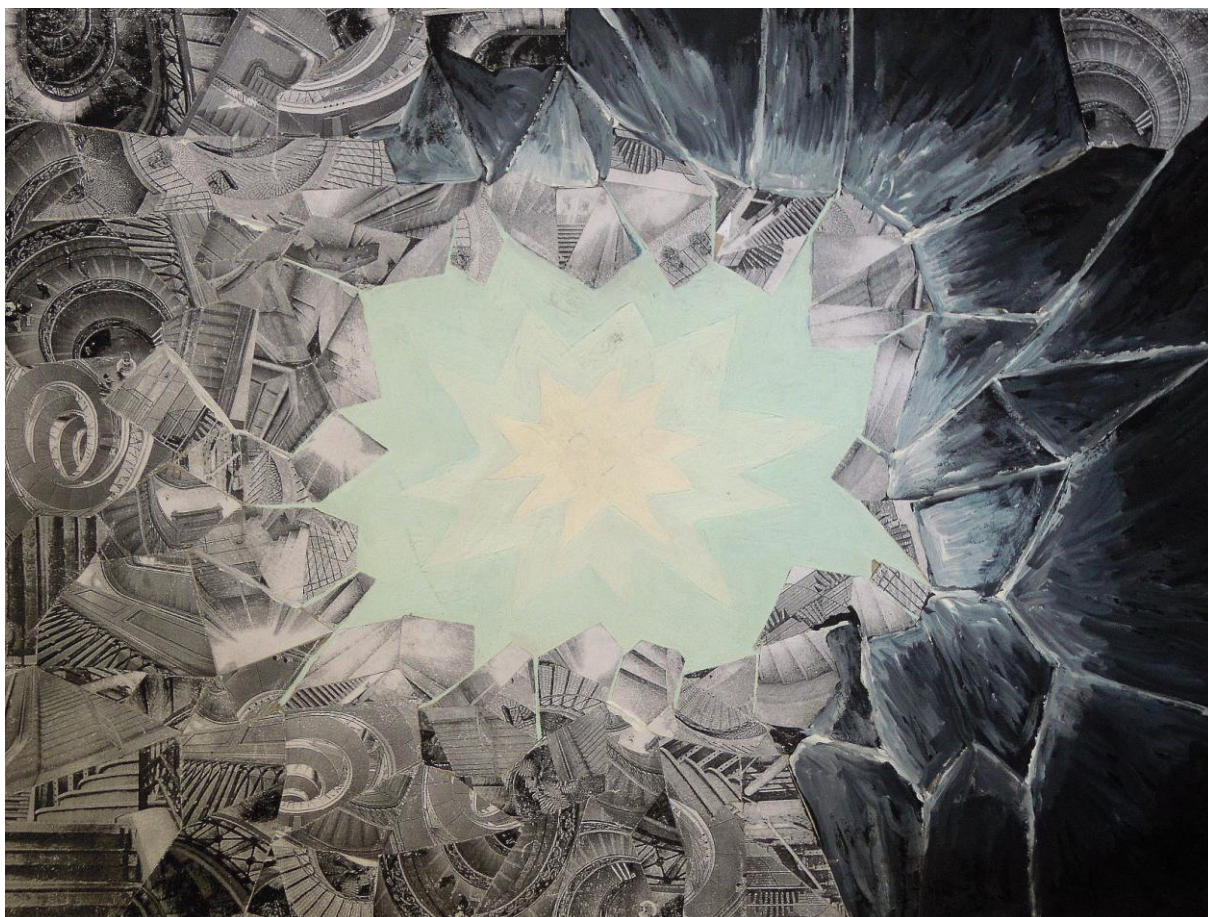

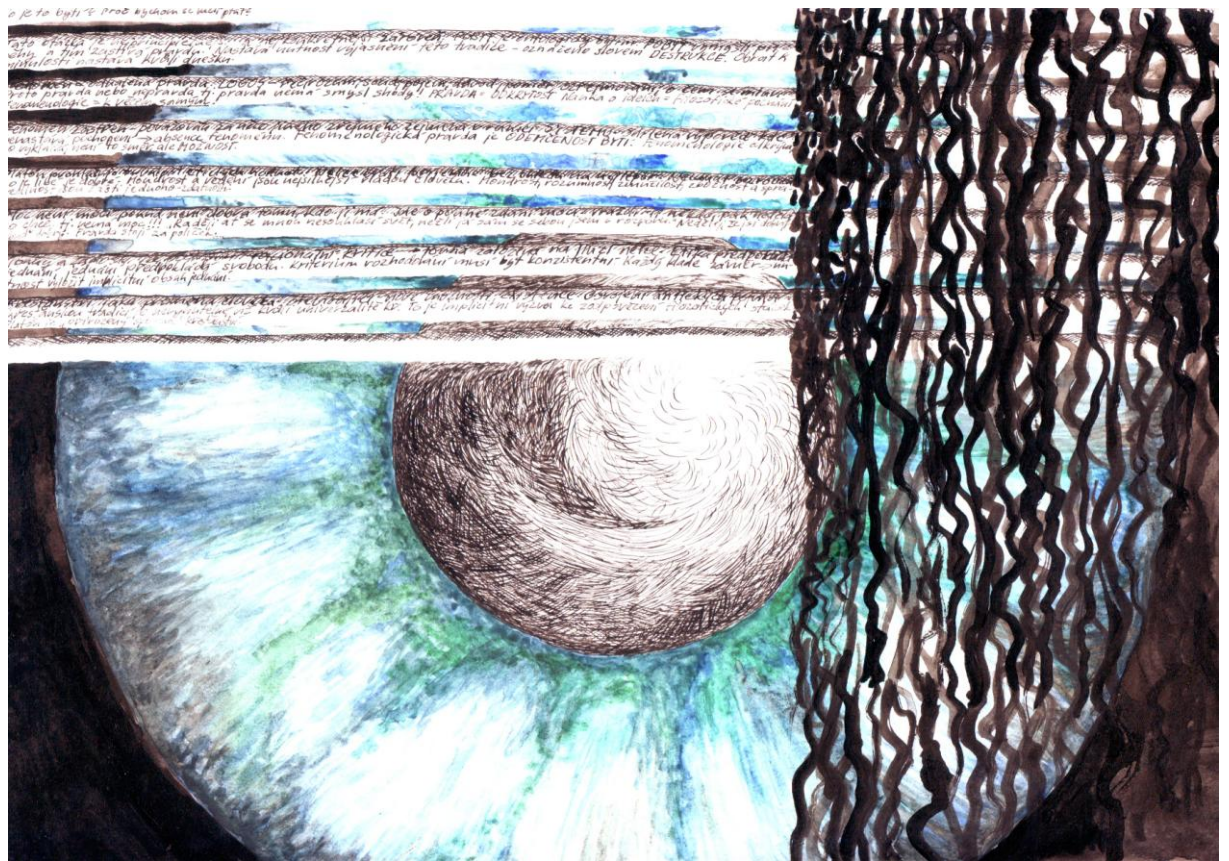
červenec 2009

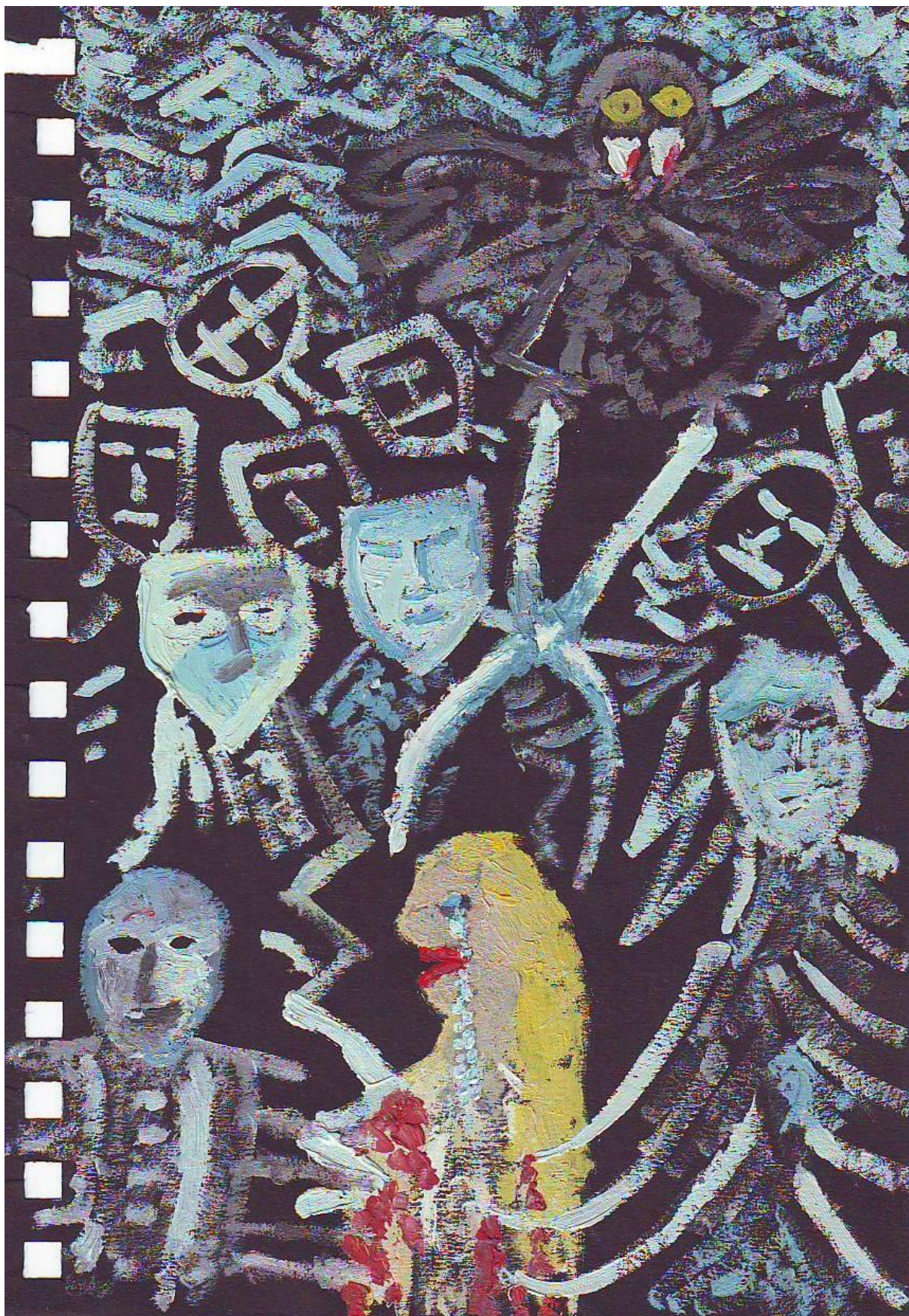
Úder do skla, léto 2009

Okno, podzim 2009

podzim 2009

Greter, podzim 2009

podzim 2009

listopad 2009

prosinec 2009

Ženskost, prosinec 2009

Day, březen 2010

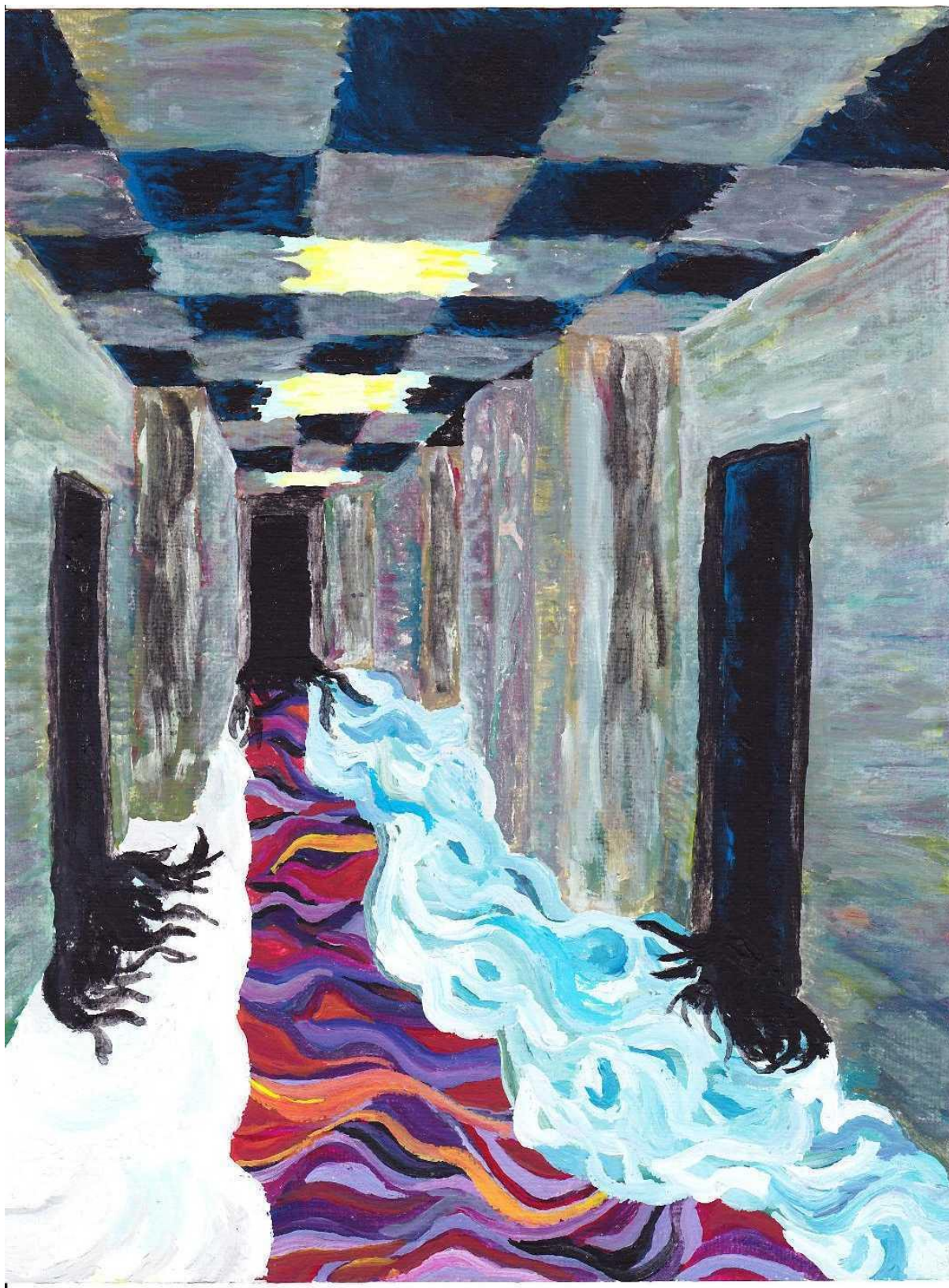
Nahota, jaro 2010 (z období hospitalizace)

Postel ve větru, jaro 2010 (z období hospitalizace)

Špína, jaro 2010 (z období hospitalizace)

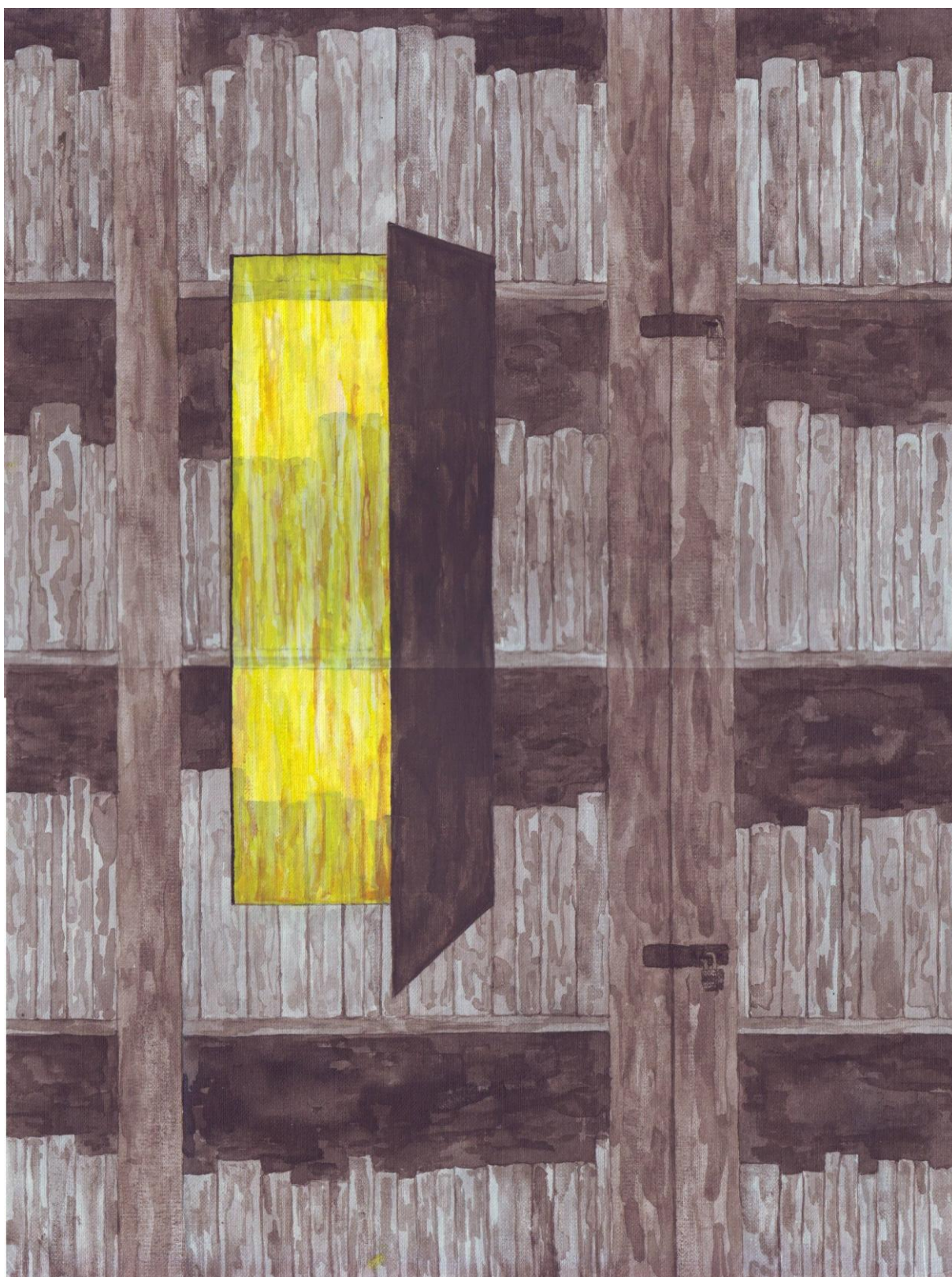
jaro 2010 (z období hospitalizace)

Útěk, jaro 2010 (z období hospitalizace)

jaro, 2010 (z období hospitalizace)

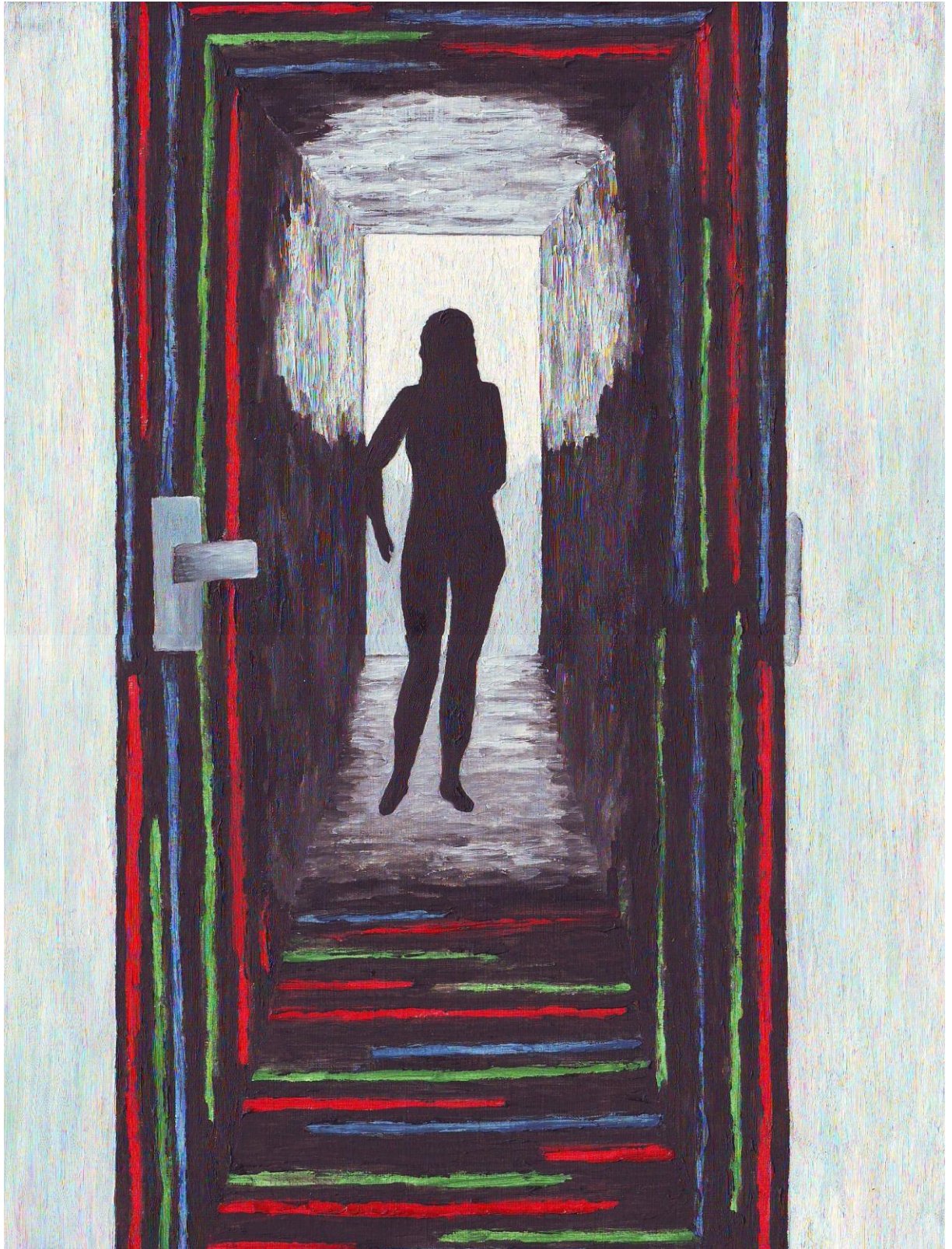

jaro 2010, z období hospitalizace

Ego, jaro 2010 (z období hospitalizace)

(„I will destroy my Ego - před zákonem stojí dveřník -přijde k němu muž z venkova a ptá se ho, zdali ho může vpustit do Zákona – TEĎ NE“)

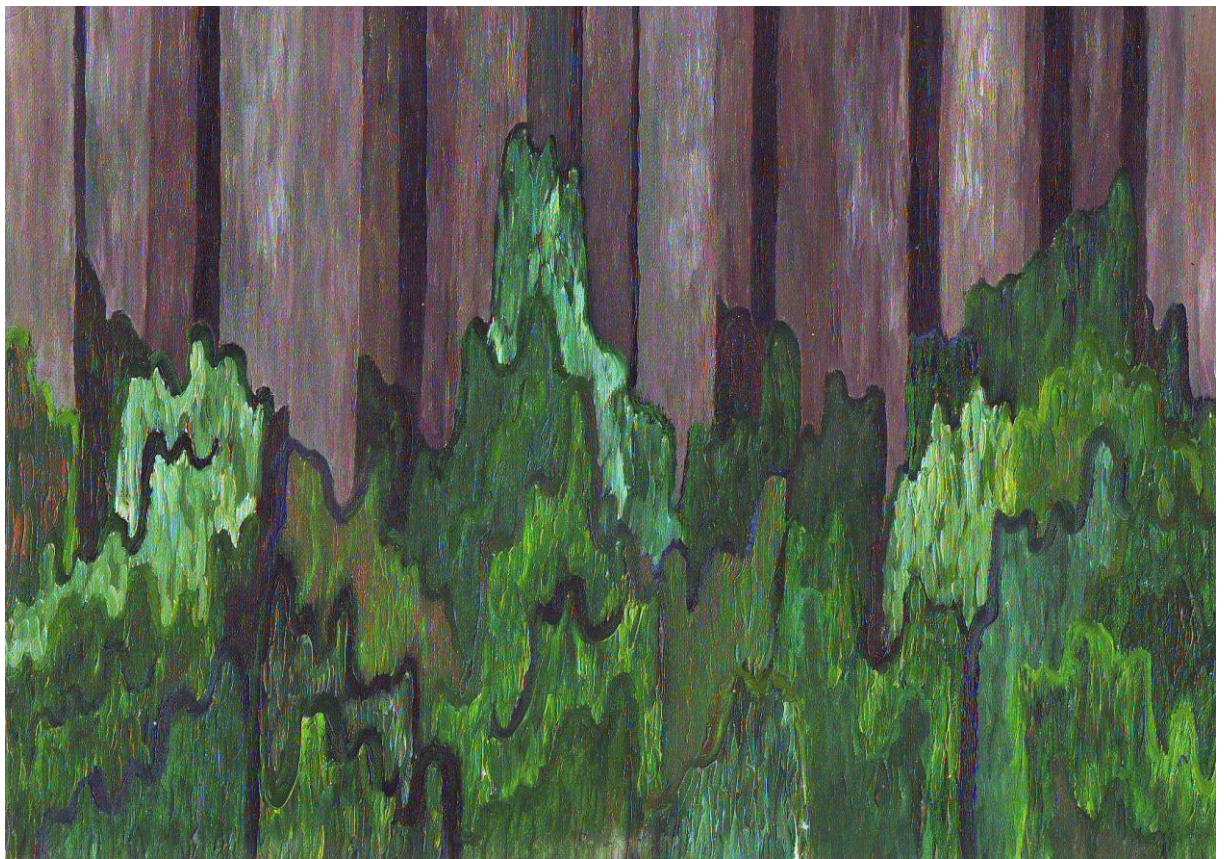
jaro 2010, z období hospitalizace

květen 2010

červenec 2010

Ranní červánky, únor 2011

únor 2011

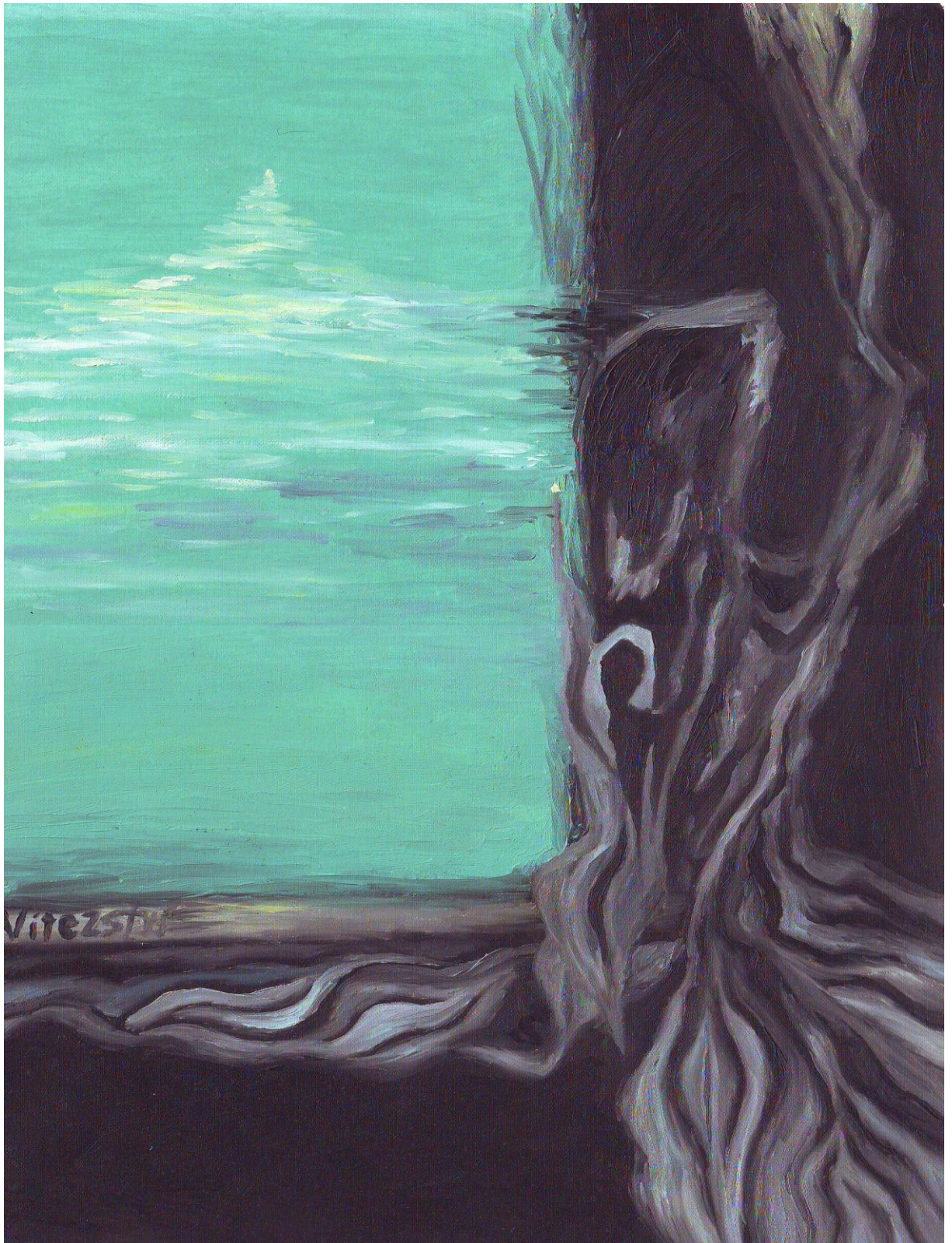

Žena, duben 2011

Nejzazší výspa / Vítězství strachu, jaro 2011

(„jako poklona a poděkování panu Sørenu Kierkegaardovi; kdo se chce vrátit, musí zapomenout?“)

Pohlednice z koncentráku, jaro 2011

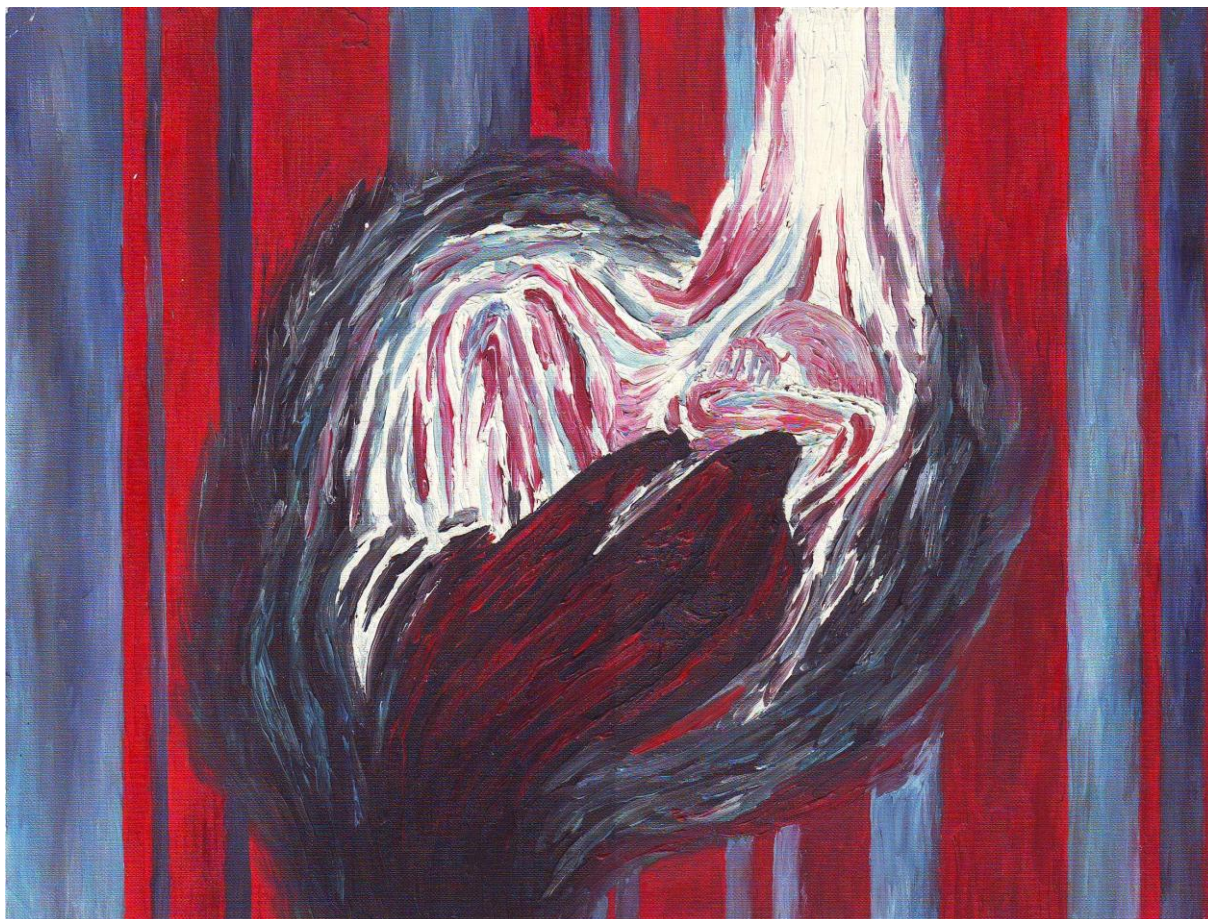

Rozpad (jejich hlasy), jaro 2011

Říše moci, jaro 2011

(„Stůj při mně, prosím, protože se mě dotkl d'ábel“)

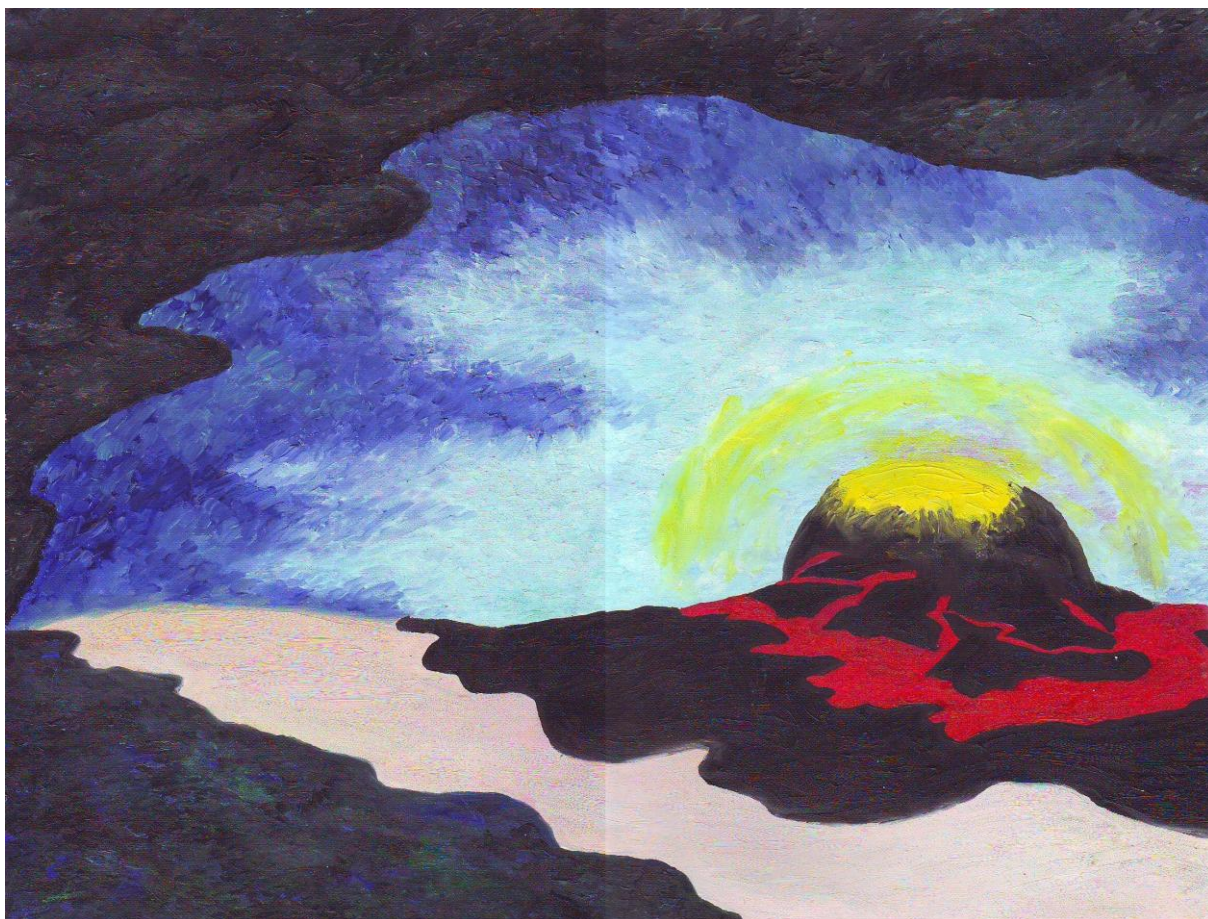

Úkryt, jaro 2011

(„Přála jsem si, aby mě pohladil“)

Zrození slunce, jaro 2011

Světlo, jaro 2011

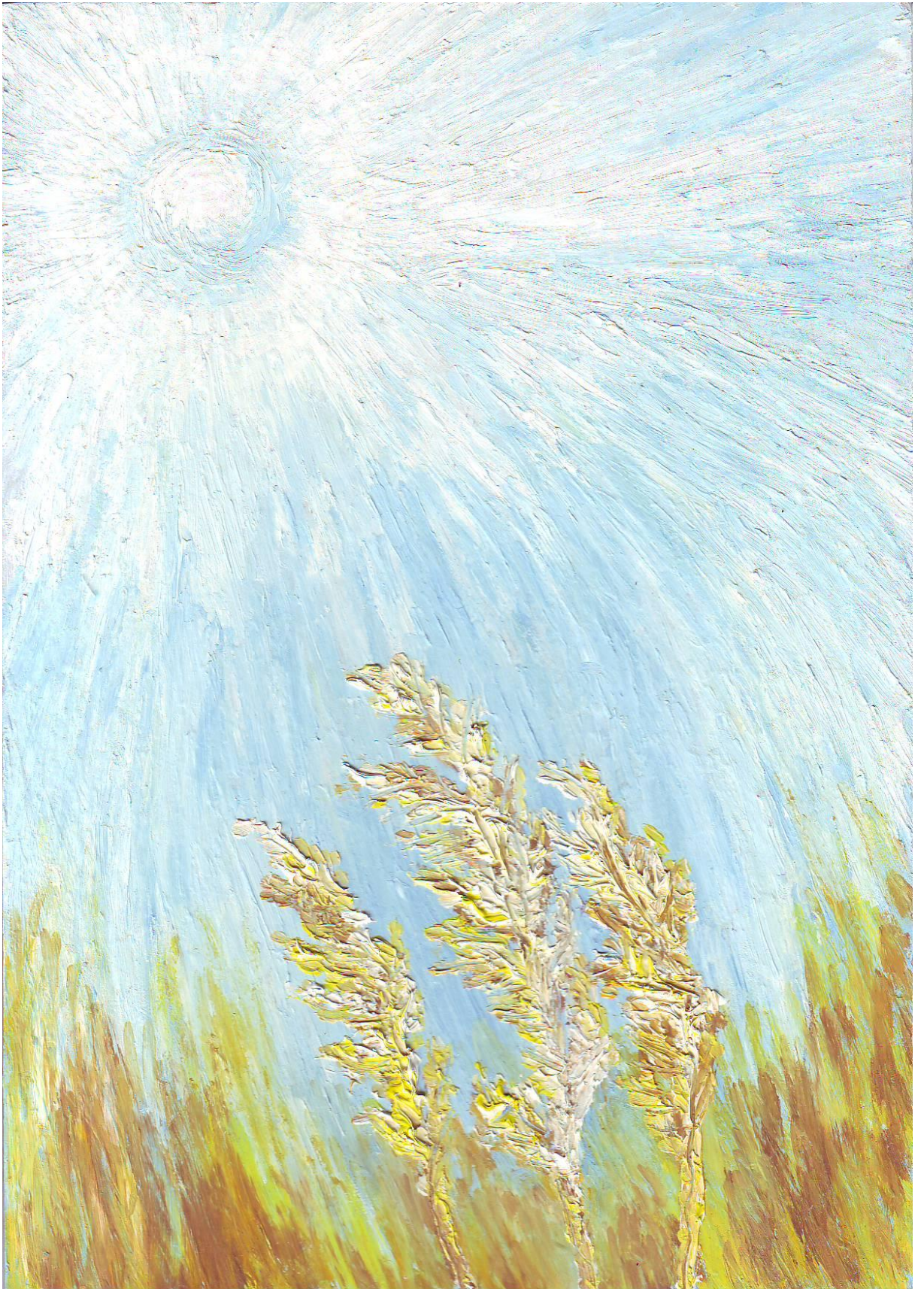

léto 2011

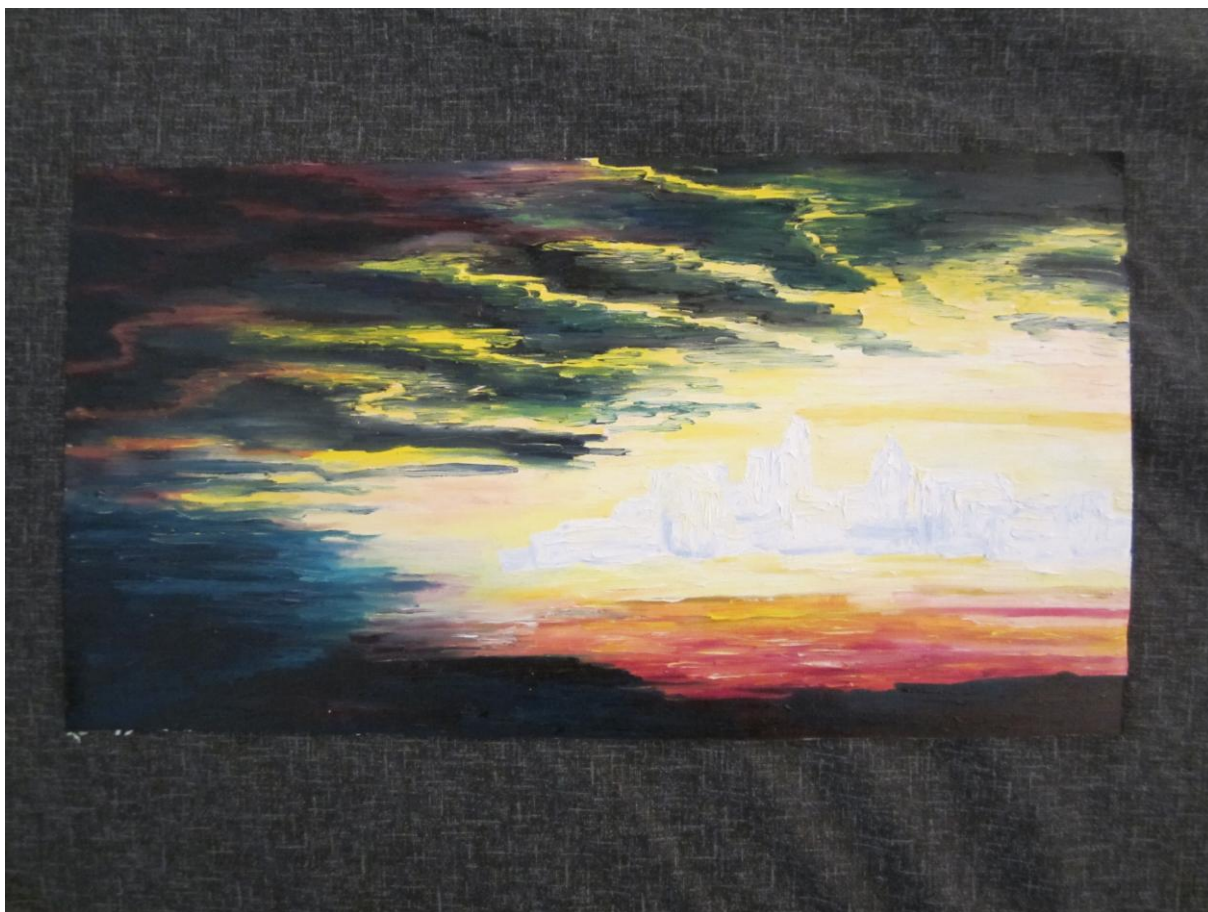
(první obraz po konverzi)

Jeho šaty, podzim 2011

**Hledejte jeho království a spravedlnost – vše ostatní nám bude přidáno,
podzim 2011**

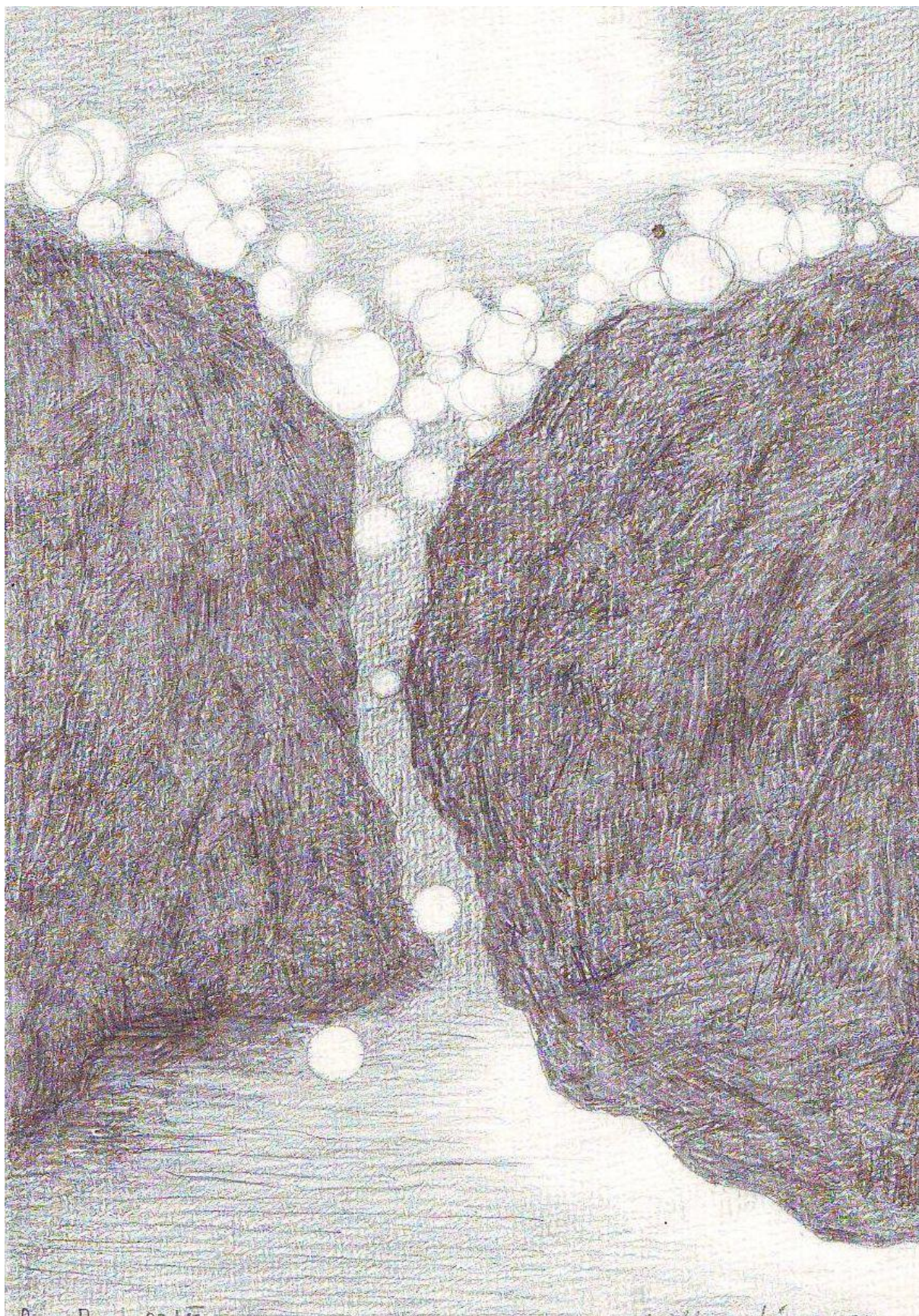
Nemůže zůstat skryté město ležící na hoře, podzim 2011

Martin Heidegger, únor 2012

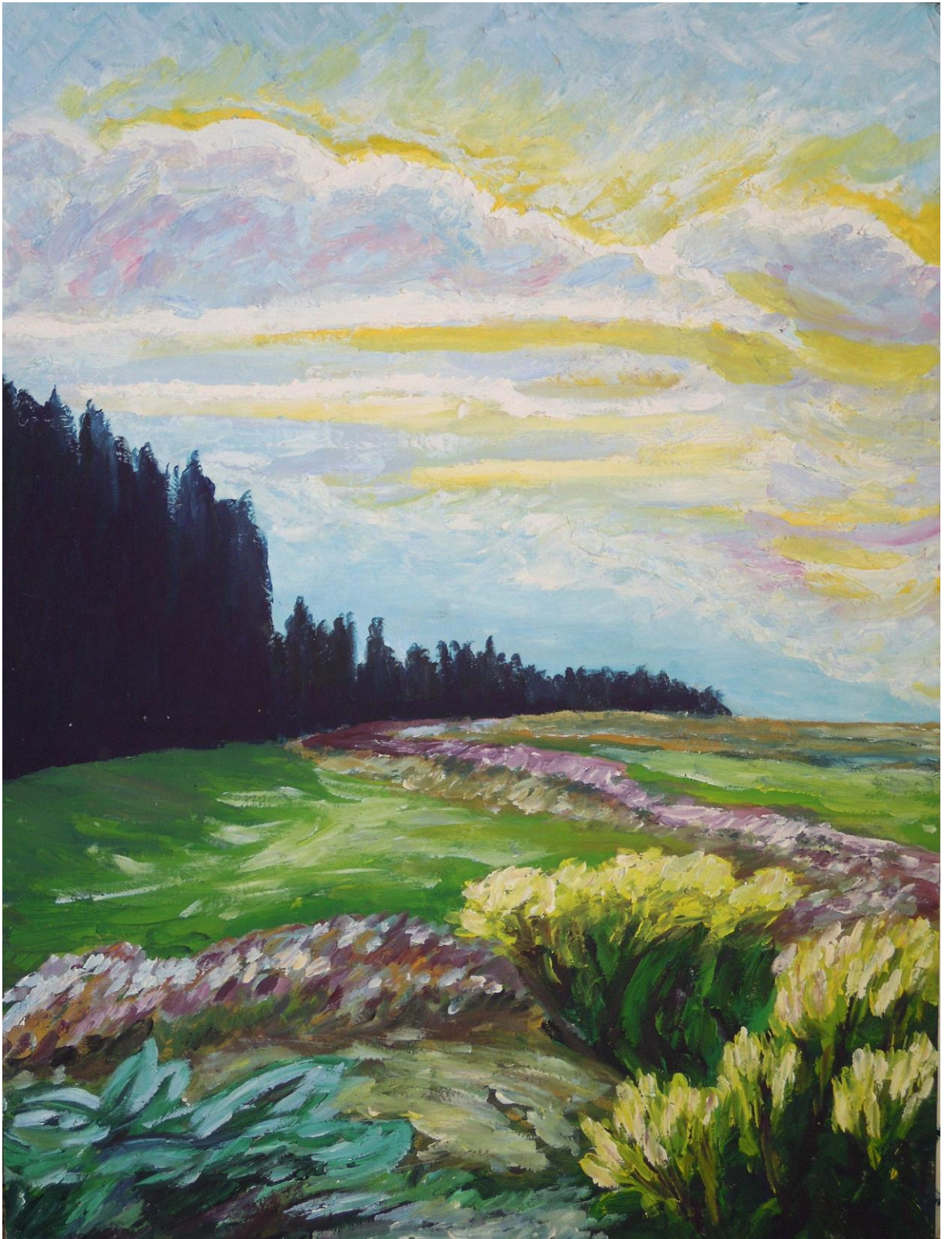
Světlo padá na zem, březen 2012

2012

léto 2012

léto 2012

2013

